

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКІВ.....	6
1.1 Економічна сутність, цілі та завдання управління активами та пасивами банків	6
1.2 Основи організації системи управління активами та пасивами банків ...	12
1.3 Методика оцінки стратегій управління активами та пасивами банків....	17
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКІВ «ПУМБ», «ПРИВАТБАНК», «ОТП БАНК» за 2020-2022 рр.	24
2.1 Структурно – динамічний аналіз активів та пасивів банків	24
2.2. Аналіз основної частини активних операцій банків.....	35
2.3 Оцінка ефективності управління активами та пасивами комерційних банків.....	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКІВ.....	58
3.1 Сучасні стратегії та моделі управління активами і пасивами банків.....	58
3.2 Заходи змін в управлінні активами українських банків в умовах кризи..	62
3.3 Посилення фінансової безпеки банків у забезпеченні управління пасивами.....	67
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	80

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах стабільність української банківської системи стає ключовою умовою для ефективного розвитку фінансово-економічної сфери країни. Основною метою топ-керівництва банків в Україні є постійне удосконалення системи управління фінансовими процесами у своїх установах. Це вимагає від них чіткого планування фінансових операцій та уважного аналізу результатів діяльності.

Аналіз діяльності банків в Україні підкреслює, що фінансовий стан банку визначається не лише рівнем прибутковості, але також якістю управління його активами та пасивами. Ефективне управління цими фінансовими ресурсами стає ключовим аспектом у системі управління банківською діяльністю, і тому дослідження цього питання стає особливо актуальним для української банківської системи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Чимало видатних науковців, таких як Азаренкова Г., Вербицька О., Васюренко О., Губарева І., Довгань Ж., Єпіфанов І., Карчева Т., Колодізев О., Ларионова І., Литвинюк О., Примостка Л., Ротар Д., Савлук М., Сало І., Шварц О., Шинкаренко О., Чмутова І. і також Дж. Сінкі, Дж. Маршалл, Віпул К. Бансал та інші, внесли значний вклад у дослідження питань, пов'язаних з управлінням активами та пасивами банків, підвищенням ефективності банківської діяльності та забезпеченням фінансової стійкості.

Метою кваліфікаційної роботи є визначення основних напрямів удосконалення управління активами та пасивами банку на основі визначення теоретичних та оцінки практичних аспектів обраної проблематики.

З огляду на мету дослідження виникають такі *завдання*:

- визначити економічну сутність, цілі та завдання управління активами та пасивами банків;
- проаналізувати методика оцінки стратегій управління активами та пасивами банків;

- пояснити основи упорядкування системи керівництва активами і пасивами у банках;
- провести аналіз структури та змін динаміки активів та пасивів банків "ПУМБ," "ПРИВАТБАНК," та "ОТП БАНК" протягом останніх років;
- проаналізувати основну частину активних операцій банків;
- дати оцінку ефективності управління активами та пасивами комерційних банків;
- дослідити сучасні стратегії та моделі управління активами та пасивами банків.
- запропонувати заходи змін в управлінні активами українських банків в умовах кризи;
- дослідити і проаналізувати шляхи посилення фінансової безпеки банків у забезпеченні управління пасивами.

Об'єктом дослідження виступають активи та пасиви комерційних банків «ПУМБ», «ПРИВАТБАНК», «ОТП БАНК» за 2020-2022 роки, а *предметом* – система управління активами та пасивами комерційних банку.

Методологічна основа. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань використано різні загальнонаукові та специфічні методи дослідження.

Серед них важливе місце належить теоретичному узагальненню, процесному та системному підходу (для вивчення економічної сутності управління активами та пасивами та формування складових системи управління банками), аналізу, синтезу, індукції та дедукції (при встановленні основних закономірностей функціонування банків).

Інформаційна основа. Для підготовки дослідження були використані діючі законодавчі та нормативні документи, офіційні статистичні дані Державної служби статистики України та інформація, оприлюднена Національним банком України, звіти банківських установ, матеріали від Асоціації українських банків України, Міністерства фінансів України, а також наукові монографії та статті науковців в області управління та розвитку банківських установ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКІВ

1.1 Економічна сутність, цілі та завдання управління активами та пасивами банків

Ефективне керування активами та пасивами банку є складним завданням, що передбачає гармонізацію рішень та встановлення відповідних співвідношень між активами та пасивами.

Від результатів цього процесу залежить оптимальне балансування між прибутковістю та різними банківськими ризиками. За визначенням Олександра Лаврушина, управління активами та пасивами – це процес формування і налаштування структури активів та пасивів балансу банку з метою досягнення стратегічних цілей фінансового управління [24]. Для кращого розуміння сутності управління активами і пасивами банку можна використовувати декомпозицію цих складових.

Вітчизняні вчені Г. Панова та О. Ширінська також підтримують цей підхід, визначаючи управління активами та пасивами банку як координацію управління всім балансом кредитної установи, а не окремими його частинами [6]. Дж. Сінкі стверджує, що управління активами та пасивами об'єднує різні аспекти управління банківським портфелем в один процес, пріоритетним завданням якого є управління всім балансом банку, враховуючи ставки процента та ліквідність [5].

Зарубіжні вчені Дж. Маршалл і Віпул К. Бансал розглядають управління активами та пасивами банку як процес, спрямований на мінімізацію цінового ризику шляхом встановлення оптимальних пропорцій між активами та пасивами банку [30]. І. Ларіонова визначає управління активами і пасивами банку як рівноважний процес, який управляє балансом між прибутком і ризиком, забезпечуючи нейтральність до змін ставок, ринкових коливань, операційних та комерційних ризиків. На короткостроковому інтервалі увага спрямована на

балансові показники, а на довгостроковому - на максимізацію ринкової вартості капіталу [25].

І. Сало та О. Криклій розглядають управління активами та пасивами банку як процес планування та контролю доходів банку, а також управління ризиками [34]. Т. Корнієнко стверджує, що управління активами та пасивами банку - це процес управління активами і пасивами з позицій ризику та доходності [20].

В. Міщенко також визначає управління активами та пасивами банку як процес, спрямований на залучення максимально можливого обсягу ресурсів та їх розміщення в доходні активи з необхідною ліквідністю та обмеженим ризиком, з метою максимізації поточної вартості активів та оптимізації фінансових результатів [31].

Ж. Довгань і О. Шварц поділяють схожий підхід до визначення управління активами і пасивами банку. Вони розглядають його як цілеспрямований процес, спрямований на формування максимально можливого обсягу ресурсів (як власних, так і залучених) з метою досягнення максимальної доходності [12].

Такий підхід до управління активами і пасивами банку також підтримують інші вчені, такі як О. Колодізєв, І. Чмутов, І. Губарєв, які вбачають у ньому формування структури банківського балансу для управління ризиками, максимізації прибутку та забезпечення ліквідності [19].

Також важливо відзначити, що у короткостроковому періоді управління активами і пасивами банку зазвичай націлено на управління ставкою процента, в той час як у довгостроковій перспективі акцент переноситься на максимізацію ринкової вартості власного капіталу банку.

Ризик, зокрема процентний ризик, розглядається як основний напрямок управління активами і пасивами банку [5]. Отже, вчені підкреслюють важливість стратегічних підходів, заходів та концепцій управління активами і пасивами банку для досягнення його стратегічних цілей та програм.

Таким чином, з врахуванням різних трактувань управління активами і пасивами банку авторами із табл. А.1-А.2 (Додаток А), можна визначити ряд ключових категорій, які використовуються для розуміння сутності цього

процесу, зокрема це процес, балансування, управління, формування, регулювання та оптимізація структури.

Дійсно, існує розмаїття тлумачень поняття "управління активами і пасивами банку", що свідчить про відсутність єдиного та однозначного визначення в науковій літературі. Замість цього відмічається наявність двох основних підходів до інтерпретації цієї концепції: вузького і широкого.

У вузькому тлумаченні, управління активами і пасивами банку спрямоване на досягнення максимальної прибутковості при обмеженні ризиків, таких як ліквідність і процентний ризик.

Цей підхід фокусується на оптимізації операцій банку та вимагає постійного моніторингу рівня ризиків.

У широкому розумінні, управління активами і пасивами банку охоплює більший спектр завдань і стратегій. Воно спрямоване на зростання вартості капіталу банку і включає в себе оптимізацію операцій банку, управління доходами та організацію бізнес-процесів.

Отже, більшість вчених визнає управління активами і пасивами банку як цілеспрямований процес, спрямований на оптимізацію використання ресурсів та доходів банку, але відзначають різні аспекти цього процесу, включаючи рівень ризиків та ліквідності.

В сучасних умовах трансформації, кожний банк визнає дану стратегію як свою основну та пріоритетну мету.

Під час процесу управління активами і пасивами, банк встановлює конкретні цілі (рис. 1.1). Важливо підкреслити, що ці цілі визначають основні підходи та завдання для подальшого розвитку банківської установи.

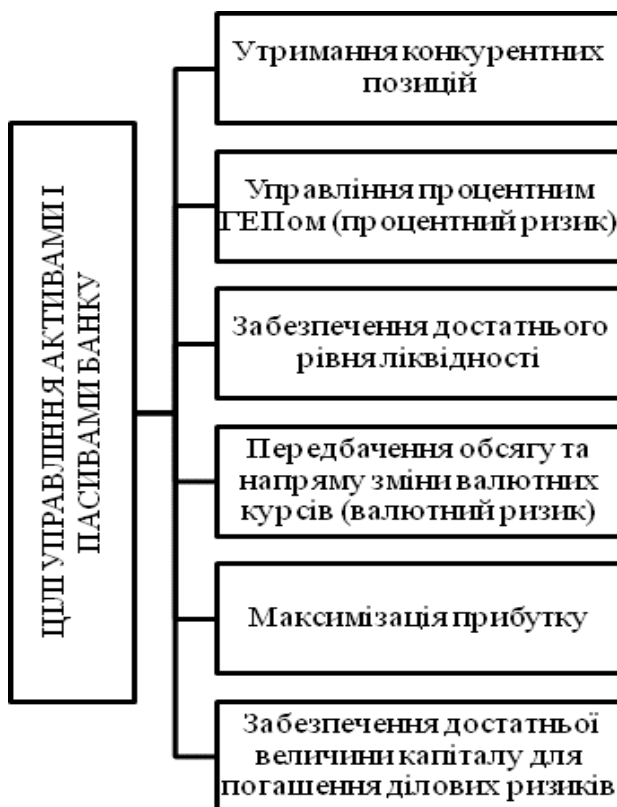


Рис.1.1 – Цілі управління активами і пасивами банку

Узагальнюючи, головна мета управління активами і пасивами банку - це забезпечити баланс між ризиком і прибутком, зберігаючи при цьому фінансову стабільність і відповідаючи регулятивним вимогам.

Головні цілі управління активами і пасивами (ALM) банку полягають у забезпеченні ефективного управління ризиками, оптимізації прибутковості та забезпеченні фінансової стабільності.

Узагальнюючи, головна мета управління активами і пасивами банку - це забезпечити баланс між ризиком і прибутком, зберігаючи при цьому фінансову стабільність і відповідаючи регулятивним вимогам.

Досягнення головної мети банку в управлінні активами і пасивами можливе тільки шляхом виконання цілей конкретних завдань, які призначені для досягнення цілей управління (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Головні цілі управління активами і пасивами банку

Цілі	Завдання	Результати
Забезпечення адекватного рівня готівкості та здатності до платежів	Керівництво та відстеження найвигіднішого розподілу активів та пасивів в залежності від рівня ліквідності.	Співвідношення активів та пасивів за ліквідністю та термінами погашення для досягнення балансу.
Ефективний контроль над ризиками, пов'язаними з ринками.	Моніторинг, керівництво та передбачення змін у відсоткових ставках за різницею між валютами та термінами	Зростання процентного прибутку шляхом отриманого прогнозу зміни відсоткових ставок в розрізі валют, строків й сум
Забезпечення фінансової стабільності	Оцінка та виявлення основних чинників впливу на результат управління	Якісне УАП, що базується на врахуванні зовнішніх та внутрішніх чинників впливу
Забезпечення належного рівня прибутковості	Декомпозиційний аналіз фінансових результатів банку	Максимізація прибутку шляхом відбору найбільш оптимальних кредитних та депозитних продуктів банку
Оптимізація структури активів та пасивів банку	Моделювання оптимальної структури портфелів активів та пасивів банку на основі прогнозу кривої доходності	Оптимальний портфель активів та пасивів, який досягнуто за допомогою кривої доходності

Джерело:[11]

Отже, головні цілі управління активами і пасивами банку включають забезпечення адекватного рівня готівкості та здатності до платежів шляхом ефективного розподілу активів та пасивів, контроль над ризиками, пов'язаними з ринками, забезпечення фінансової стабільності, належного рівня прибутковості та оптимізації структури активів та пасивів банку.

Ці цілі досягаються шляхом виваженого керівництва, відстеження змін у відсоткових ставках, ефективного контролю за фінансовими ризиками та ретельного аналізу фінансових результатів банку. Оптимальний портфель активів та пасивів формується на основі прогнозу кривої доходності, що сприяє досягненню максимального прибутку.

У процесі управління активами та пасивами банку існують ключові завдання, для яких необхідно приймати рішення [11]:

- залучення максимально можливого обсягу ресурсів та їх розміщення в найбільш прибуткові активи;
- реагування на вплив процентних ставок і ціноутворення на банківські інструменти;
- максимізація прибутку, з урахуванням рівня ризиків;
- застосування хеджування для управління ризиками;
- коригування валютних позицій банку;

Отже, управління активами та пасивами банку є ключовою складовою фінансового управління, спрямованого на забезпечення ефективності та стабільності фінансово-економічної діяльності. Економічна сутність цього процесу полягає у гармонізації рішень та встановленні відповідних співвідношень між активами та пасивами банку для досягнення стратегічних фінансових цілей.

Основні цілі управління активами та пасивами банку включають забезпечення ліквідності, ефективний контроль за ризиками ринків, фінансову стабільність, належний рівень прибутковості та оптимізацію структури фінансових ресурсів. Для досягнення цих цілей необхідне чітке планування фінансових операцій, уважний аналіз результатів діяльності, моніторинг змін у відсоткових ставках та систематичне оновлення стратегії управління.

Управління активами та пасивами банку є складним процесом, і від його результатів залежить не лише фінансовий стан банку, але й його загальна стійкість у фінансовому секторі. Зазначені завдання та цілі стають особливо актуальними для української банківської системи в контексті сучасних економічних викликів.

1.2 Основи організації управління активами та пасивами банків

Система управління активами і пасивами банку повинна бути побудована з урахуванням вимог концепції контролінгу, яка визначає сучасний підхід до управління банком на основі аналізу фінансових результатів та ризиків, розкладених на складові.

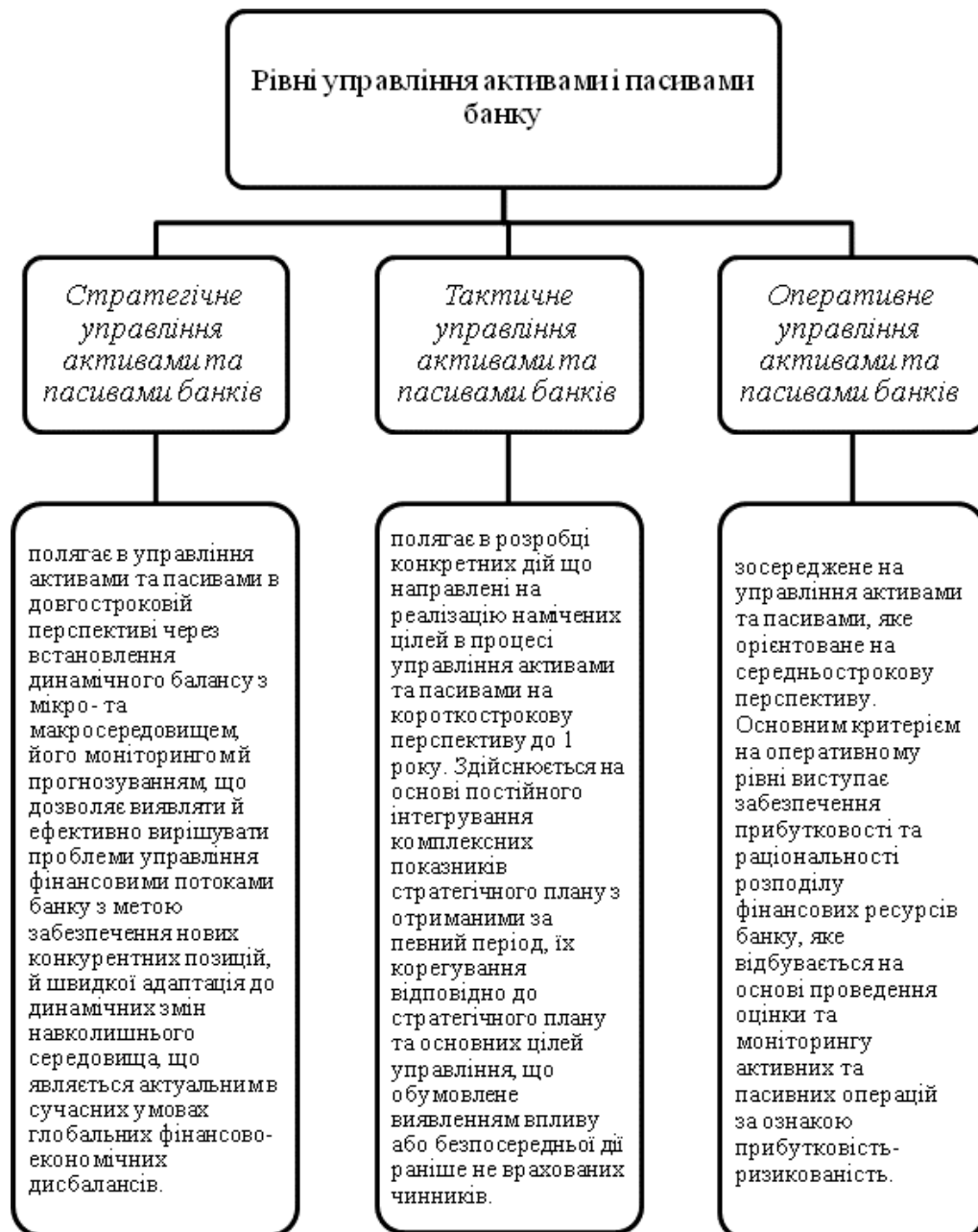


Рисунок 1.2 – Структура керування активами та пасивами банку

Джерело: [3]

В залежності від мети, управління активами та пасивами банку можна розділити на різні рівні (рис. 1.2).

Система управління активами і пасивами банку включає в себе різні елементи, такі як суб'єкти, об'єкти і інструменти, які взаємодіють і взаємодіють один з одним на кожному рівні управління. Ці рівні включають стратегічне планування, тактичне управління і оперативні дії з метою досягнення головної мети - зростання вартості капіталу банку. Важливо враховувати, що ці рівні управління утворюють єдину структурно-функціональну систему, яка постійно адаптується під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, включаючи макроекономічні та банківські аспекти.

Кожен з наведених рівнів управління активами і пасивами банку має свої особливі об'єкти, учасників та засоби управління, які його відзначають.

Отже, в банківській літературі немає єдиної класифікації принципів управління активами і пасивами банків. Проте, через узагальнення та об'єднання різних підходів вчених і поєднання їхніх ідей, можна створити систему класифікації основних принципів управління активами і пасивами банків. Ця класифікація включає дві ключові категорії принципів: загальні та специфічні (табл. 1.2).

Таблиця.1.2

Основні принципи управління активами і пасивами фінансових установ

Основні принципи управління активами і пасивами фінансових установ	
Загальні	Специфічні
Управління засноване на наукових принципах Об'єктивність та справедливість Відкритість для участі Стратегічне планування Спільна відповідальність перед суспільством.	Інтегральність в керуванні Підхід, спрямований на взаємозв'язок Об'єднаність процесу планування Результативність в управлінні Дієвість та швидкість в управлінні Готовність до адаптації до змін в оточенні.

Джерело: [7]

Основні загальні принципи управління активами і пасивами банків охоплюють аспекти, такі як науковий характер управління та об'єктивність, дотримання законодавства, конкретність, планування управлінського процесу, демократичність, та соціальну відповідальність.

Наприклад, принцип наукового характеру управління передбачає, що управління повинно базуватися на наукових методах і відповідати економічним законам розвитку, а також використовувати сучасні методи економічних досліджень.

Аспектом державного підходу в управлінні активами і пасивами банків є уважне дотримання вимог законодавства та відповідність міжнародним стандартам і політиці.

Принцип об'єктивності та конкретності управління активами і пасивами банків вимагає, щоб рішення, прийняті в управлінні, ґрунтувалися на доступній та прозорій інформації, яка відображає реальну ситуацію і підтверджується аналітичними розрахунками.

Важливо враховувати, що сучасні фінансові ринки характеризуються асиметрією інформації, що ускладнює процес прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Принцип демократичності в управлінні активами і пасивами банків передбачає активну участь у процесі керівництва всіх структурних підрозділів і центрів відповідальності банку.

Це сприяє ефективному використанню ресурсів банку, і тому топ-менеджмент банківської діяльності повинен дотримуватися спеціального плану, розробленої стратегії та методології. Соціальна відповідальність банку є ключовим аспектом в системі управління активами і пасивами банку. Цей принцип відображає вплив банку на економіку, суспільство та навколишнє середовище, спрямований на покращення ділового рейтингу та іміджу банку.

Узагальнюючи, конкретні принципи управління активами і пасивами банку охоплюють аспекти ефективності, комплексного підходу до управління, єдності процесу планування, системного підходу, дієвості та оперативності в управлінні, а також готовності до адаптації до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Принцип комплексності в управлінні активами і пасивами банку передбачає включення всіх структурних підрозділів та центрів відповідальності

банку з метою виявлення всіх суттєвих і причинних залежностей у функціонуванні банку.

На сучасному етапі управління активами та пасивами банку, системний підхід викликаний складністю та багатогранністю цього менеджменту, включаючи взаємодію з навколишнім середовищем та різні елементи. Особливо важливим наразі є об'єднання стратегічного та тактичного планування в управлінні активами і пасивами банку.

Це означає, що бізнес-плани банку повинні відповідати стратегічним цілям управління активами та пасивами. В практичній діяльності банку цей принцип вимагає створення рівнів управління в рамках банківської установи.

Принцип ефективності в управлінні активами та пасивами банку спрямований на досягнення оптимального балансу між прибутковістю та ризиком в портфелі активів і пасивів банку.

Цей принцип має враховуватися при формуванні об'єктів управління та використанні аналітичних інструментів. Принцип дієвості в управлінні активами та пасивами банку передбачає швидку адаптацію і результативність виявлення недоліків або помилок, які можуть бути допущені при управлінських рішеннях [1].

Принцип оперативності в управлінні активами та пасивами банку означає, що управлінські рішення повинні бути прийняті професійно і вчасно, відповідаючи на економічні ситуації. Принцип адаптивності в управлінні активами та пасивами банку важливий в умовах змінюючогося фінансового середовища. Цей принцип враховує необхідність адаптації управлінських рішень для оперативної реакції на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

У цілому, основною метою системи управління активами і пасивами банку є розробка наукових та методичних підходів разом з практичними рекомендаціями для підвищення капіталізації банку, поліпшення його фінансових показників та керування ризиками в умовах зміни внутрішнього та зовнішнього оточення.

Процес формування системи управління активами та пасивами банку можна розглядати як послідовність окремих етапів, де функціональні об'єкти, суб'єкти і інші складові топ-менеджменту банку взаємодіють в комплексному відношенні (рис. 1.3).

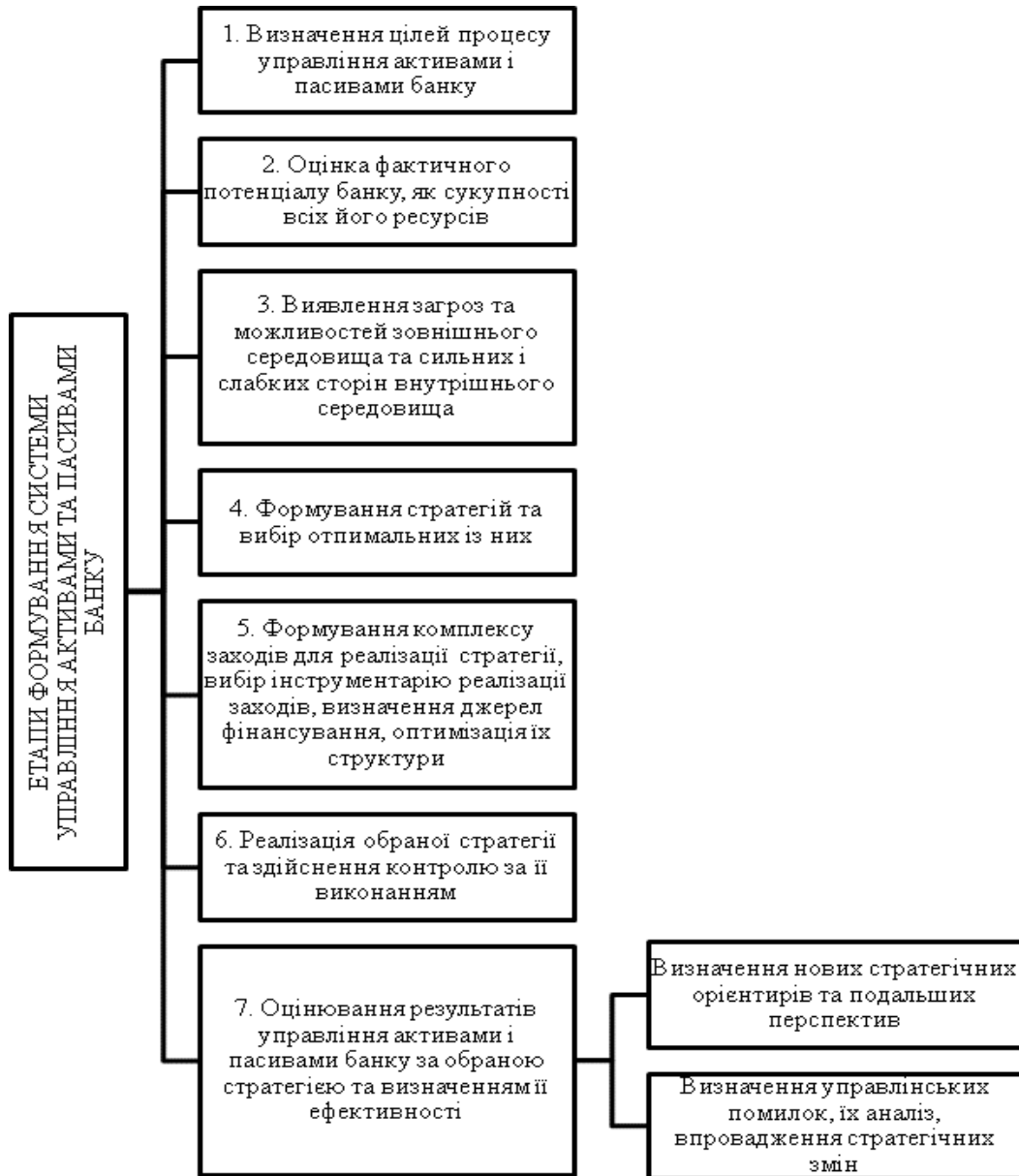


Рис.1.3 - основні стадії створення системи управління активами та пасивами фінансової установи.

Джерело [1]

Загалом, можна стверджувати, що управління активами і пасивами банку відбувається через систему управління банком, що використовує різні статистичні методи, економіко-математичні інструменти та моделі, що

дозволяють точно прогнозувати і передбачати зміни внутрішньобанківського і макроекономічного середовища через стратегічне управління активами і пасивами банку.

1.3 Методика оцінки стратегій управління активами та пасивами банків

Характеризуючи стратегію управління активами та пасивами банківської установи як поняття, зауважимо, що вона може представляти сукупність положень, що визначають основи управління діяльністю банку у сфері формування капіталу, залучення коштів, проведення активних операцій, надання торгово-посередницьких та інших послуг з метою забезпечення сталого розвитку банку [8].

Оцінка активів і пасивів є важливою для визначення загального фінансового стану банку, його здатності виживання в умовах різноманітних ризиків та ефективності управління ресурсами.

Оцінка допомагає банку вдосконалити свої стратегії та приймати рішення для досягнення своїх фінансових цілей. Також під стратегією управління активами та пасивами можна розуміти набір принципів, програм та інструментів, використання яких у сукупності сприятиме досягненню й підтриманню оптимальної структури активів та пасивів банку з точки зору забезпечення необхідного для зростання власного капіталу рівня чистої процентної маржі та прийнятних ризиків в умовах впливу чинників зовнішнього середовища [9].

Тому сам процес розробки та формування стратегії є балансуванням між внутрішніми можливостями банку та умовами зовнішнього середовища.

У ситуації значної фінансової нестабільності та зростаючої конкуренції на ринку фінансових послуг банки повинні використовувати всі доступні стратегії, методи та інструменти для ефективного управління своїми активами та пасивами. Через розумний вибір стратегії управління активами і пасивами банку

досягається максимізація фінансових результатів банку, з прийнятним рівнем ризику, і сприяє більш обґрунтованому підходу до управління ліквідністю банку.

При описі стратегії управління активами та пасивами банку важливо відзначити, що ця стратегія може включати в себе набір принципів і положень, які визначають основи керівництва банком в сфері формування капіталу, залучення фінансових ресурсів, проведення активних операцій та надання різноманітних фінансових послуг з метою досягнення стійкого розвитку банку.

Стратегію управління активами та пасивами банку можна охарактеризувати як сукупність принципів, програм та інструментів, які використовуються в єдності для досягнення і підтримки оптимальної структури активів і пасивів банку. Головна мета цієї стратегії - забезпечити належний рівень чистої процентної маржі та прийнятних рівнів ризиків в умовах впливу зовнішніх факторів.

Процес розробки та формування стратегії полягає в уважному врахуванні внутрішніх можливостей банку та зовнішнього середовища, і у знаходженні балансу між ними. Стратегія управління активами банку визначає, як банк розміщує свої власні та залучені кошти з метою здобуття максимального прибутку при прийнятному рівні ризику. Ця стратегія передбачає важливі вимоги до структури активів, зокрема, необхідність мати високоліквідні активи, які утворюють якісний кредитно-інвестиційний портфель.

Управління активами також вимагає збалансованого відношення між доходністю банку і складовими його заборгованостями та кредитами, які беруться у розгляд у структурі балансу. З іншого боку, стратегія управління пасивами банку спрямована на вирішення питань ліквідності та формування відповідного портфеля джерел фінансування шляхом привертання додаткових коштів на фінансовому ринку. При цьому основний акцент робиться на контролі над джерелами фінансування банку. Для досягнення цієї мети банки можуть оптимізувати свої пасиви, спрямовуючи їх у напрямку мінімізації витрат на залучення коштів, що дозволяє збільшити прибуток та капітал банку.

Вибір оптимального співвідношення між різними видами джерел фінансування та капіталом дозволяє банку забезпечити стабільність фондів та надавати довгострокові, високодохідні кредити, які, однак, можуть бути більш ризиковими та потребувати довгострокових інвестицій.

Структура активів і пасивів банку є ключовим аспектом його фінансового управління. Давайте розглянемо основні елементи структури активів і пасивів та проведемо їхній аналіз (табл.1.3).

Таблиця.1.3

Структура активів і пасивів банків

№	Структура активів і пасивів банку	Опис структури
1	2	3
Структура активів банку		
1	Готівка та еквіваленти готівки	Це грошові кошти, які банк має в наявності або вкладені в високоліквідні активи.
2	Кредити та позики	Активи, що генерують прибуток, включаючи корпоративні та роздрібні кредити, а також інші види позик.
3	Цінні папери та інвестиції	Облігації, акції та інші фінансові інструменти, які банк утримує для забезпечення прибутку та диверсифікації портфеля.
4	Нерухомість та інші матеріальні активи	Банк може мати власні нерухомість та інші фізичні активи.
Структура пасивів банку		
1	Депозити вкладників	Гроші, які клієнти покладають на рахунок банку, включаючи різні типи депозитів, такі як поточні та зберігаються.
2	Облігації та позики	Зобов'язання банку перед власниками облігацій та іншими кредиторами.
3	Капітал та резерви	Власний капітал банку, що включає акції та накопичені резерви, необхідні для забезпечення фінансової стійкості.
Аналіз структури		
1	Диверсифікація портфеля	Аналіз того, наскільки різноманітні активи та пасиви для зменшення загального ризику.
2	Капіталовкладення	Забезпечення належного рівня капіталу для покриття можливих втрат та відповідність регулятивним вимогам.
3	Ризики	Важливо визначити експозицію до різних видів ризиків, таких як ризик відсоткових ставок, кредитний ризик та інші.
4	Прибутковість	Аналізується, як ефективно банк використовує свої активи для генерації прибутку.
5	Ліквідність	Важливо оцінити, наскільки легко банк може перетворити свої активи на готівку для виконання своїх зобов'язань. Високий рівень ліквідності може бути ключовим для стійкості.

Отже, аналіз структури активів і пасивів банку є важливим для забезпечення ефективного управління ризиками, максимізації прибутковості та забезпечення стабільності фінансового стану. Ця таблиця надає детальний огляд основних компонентів та аспектів, що визначають фінансову діяльність банку.

З метою досягнення бажаних обсягів та структури джерел фінансування банки використовують цінові та нецінові методи управління залученими коштами.

Суть збалансованої стратегії управління банком полягає в тому, що банк оптимізує свій активно-пасивний портфель, розглядаючи його як цілісну систему. Це дозволяє банку ефективно збалансувати структуру свого балансу та захистити себе від ризиків, що можуть виникнути на фінансових ринках.

Для досягнення цього банк має контролювати вартість своїх активів і зобов'язань у відповідності до своїх стратегічних цілей, координувати управління активами і пасивами для досягнення позитивної різниці між доходами і витратами, а також ефективно управляти різними видами ризиків, такими як процентний, валютний і ліквіднісний ризики.

В практиці діяльності українських банків, стратегія збалансованого управління була перетворена на стратегію комплексного управління активами і пасивами.

Ця зміна стала актуальною через глобалізацію фінансового сектору і зростання кредитної та інвестиційної діяльності банків. В умовах фінансових криз банки почали використовувати індивідуальний підхід до управління активами і пасивами, що призвело до виникнення стратегії комбінованого управління активами і пасивами.

У сучасному етапі розвитку банківського сектору набуває важливості підвищення рівня капіталізації і ліквідності банків. Це вимагає впровадження стратегічного управління активами і пасивами, яке ґрунтується на економіко-математичних методах дослідження.

Управління фінансовими ресурсами в сучасних банках включає в себе використання різних стратегій для контролю над активами і пасивами. Часто

банки комбiнують цi стратегii, враховуючи ринковi умови i свою полiтику надання банкiвських послуг.

Загальна iдея комплексної стратегii банку полягає в тому, що доходи повиннi перевищувати витрати на будь-яку операцiю або послугу, яку надає банк. Ця стратегiя стосується як активних, так i пасивних операцiй банку. Управлiння активами i пасивами в банку може бути роздiлене на двi основнi категорii методiв:

- основнi методи для керування ризиком в окремих сферах;
- методи, що включають моделювання структури балансу банку.

Базовi методи управлiння ризиком окремих видiв включають в себе стратегii, спрямованi на управлiння конкретними видами ризикiв, якi можуть виникнути у дiяльностi банку. Цi ризики включають процентний, валютний та ризик лiквiдностi. Серед таких методiв можна виокремити такi: управлiння процентним ризиком, управлiння строками, балансування структури, цiноутворення для внутрiшньобанкiвських операцiй, управлiння валютними позицiями, ризиком геджування та iншi. Методи моделювання структури балансу банку охоплюють побудову оптимального балансу, який вiдповiдає стратегiчним цiлям розвитку банку та враховує ризики.

Мiж них варто видiлити метод структурно-вартiсного аналізу, метод оптимального управлiння ресурсами банку, експертний пiдхiд, iмiтацiйне моделювання та iншi. Вони всi спрямованi на створення моделi структури балансу банку для зменшення ризикiв i досягнення поставлених цiлей. Управлiння активами i пасивами банку є важливим аспектом для забезпечення фiнансової стабiльностi цiєї установи. За словами Г.Т. Карчевої, для активно розвиваючогося банку досягнення фiнансової стабiльностi i постiйного зростання можливе лише завдяки ефективному управлiнню банкiвськими ризиками та гнучкому управлiнню активами i пасивами.

Ми пiдтримуємо це твердження i вважаємо, що ефективне управлiння активами i пасивами є важливою складовою забезпечення фiнансової стiйкостi банку, особливо в умовах сучасних викликiв.

Взаємозв'язок між управлінням активами і пасивами банку і його фінансовою стійкістю відображено на рис. 1.5.



Рис. 1.5. Взаємодія між фінансовою стійкістю банку та управлінням активами та пасивами.

Джерело [5,7]

Вважаємо, що фінансова стійкість банку може бути комплексно визначена як якісна оцінка його фінансового стану. Ця оцінка передбачає, що банк має достатні ресурси та активи, збалансовані за структурою та оптимально співвідносить їх, забезпечуючи при цьому належний рівень ліквідності та платоспроможності. Важливими показниками є збільшення прибутку та мінімізація ризиків. Банк також повинен бути готовий витримувати непередбачені втрати та зберігати свою ефективну функціональність.

Таким чином, у першому розділі нашої роботи ми визначили економічну суть, цілі та завдання управління активами і пасивами банку і обґрунтували концептуальні засади створення системи управління цими аспектами.

Теоретичні основи управління активами та пасивами банків є ключовим елементом фінансового управління, спрямованого на досягнення ефективності, стійкості та максимізації прибутковості фінансового інституту. Оцінка та оптимізація структури активів і пасивів грають важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та ефективності банку в умовах змінюючогося фінансового середовища.

Нижче наведено загальний огляд того, як можна оцінювати управління активами та пасивами:

Оцінка управління активами та пасивами передбачає вивчення диверсифікації портфеля, капіталовкладення, оцінку ризиків, прибутковості та ліквідності. Ці аспекти сприяють забезпеченню ліквідності та фінансової стійкості банку.

Аналіз показників ліквідності, таких як коефіцієнт поточної ліквідності та швидкий коефіцієнт, надає інформацію про здатність банку виконувати свої фінансові зобов'язання. Високий рівень цих показників вважається позитивним сигналом.

Отже, теоретичні основи управління активами та пасивами банків визначають фундаментальні принципи, які впливають на фінансову стратегію та діяльність банку, сприяючи його стійкості та успішності в конкурентному фінансовому середовищі.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКІВ «ПУМБ», «ПРИВАТБАНК», «ОТП БАНК» 2020-2022 рр.

2.1 Структурно – динамічний аналіз активів та пасивів банків

За останні десятиліття банківська сфера значно змінилася, і ці зміни вимагають посилення уваги до стратегій та процесів управління ризиками в галузі управління активами та пасивами.

В Україні сьогодні найбільш інноваційними банками вважаються БАНК «ПУМБ», «ПРИВАТБАНК», «ОТП БАНК» та інші, які протягом десятиріччя виділяються наданням інноваційних продуктів, таких як SMS-банкінг та Інтернет-банкінг.

Для дослідження обрано банки: КБ «ПриватБанк», «ПУМБ» та «ОТП Банк» за період з 2020 по 2022 роки, які ввійшли в рейтинг надійності банків з високим рівнем фінансової стійкості від “YouControl”.

Лідером серед них є ПАТ "Приватбанк", який став фіналістом у престижному світовому рейтингу Retail Banker International Awards, вигравши номінацію "Краща інновація в платежах". "Приватбанк" визначається як найбільший український банк, входить до топ-10 провідних банків Центральної та Східної Європи, і відзначається інноваційними продуктами, такими як платіжний міні-термінал та онлайн-інкасація. Інноваційні продукти банку, такі як оцифровані платіжні картки та мобільні додатки, визнані в світі.

Банки, як інституційні інвестори, повинні відповідати вимогам регуляторів до інноваційної діяльності, а їхні інвестиції повинні відповідати високим стандартам технічно-економічної ефективності.

На прикладі банків «ПУМБ», «ПРИВАТБАНК», «ОТП БАНК» досліджено слабкі сторони його менеджменту активів та пасивів, які потребують ефективних управлінських рішень.

Вони всі є частинами банківської системи України та підпорядковані законам та нормативам, які регулюють фінансовий сектор країни.

Кожен з цих банків пропонує широкий спектр банківських та фінансових послуг, таких як кредитування, депозити, електронні платежі, обслуговування клієнтів тощо.

У ході своєї діяльності комерційні банки стикаються із різноманітними ризиками, такими як активні операційні ризики, ризики, пов'язані зі структурою ресурсів, відсоткові ризики, ризики обміну валюти, втрати ліквідності та фінансової стійкості, серед інших.

Кожен банк має свою власну стратегію, клієнтську базу, ряд продуктів і послуг, фінансові ресурси, активи та унікальний рівень ризику.

Таблиця 2.1

Динаміка і структура активів АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис.грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис.грн. (2022- 2021рр.)
	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %		
Грошові кошти та їх еквіваленти	49911	13,0	52835	13,2	96380	17,8	2924	43545
Кредити та аванси банкам	25059	6,6	26243	6,5	103837	19,2	1184	77594
Кредити та аванси клієнтам	55021	14,4	68218	17,0	78084	14,4	13197	9866
Інвестиції в цінні папери	221661	57,9	222277	55,4	239752	44,3	616	17475
Поточні податкові активи	6660	1,7	9978	2,5	9079	1,7	3318	-899
Відстрочені податкові активи	0	0,0	0	0,0	1100	0,2	0	1100
Інвестиції в дочірні підприємства	30	0,0	30	0,0	30	0,0	0	0
Інвестиційна нерухомість	2933	0,8	1989	0,5	2155	0,4	-944	166
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	953	0,2	1288	0,3	1389	0,3	335	101
Основні засоби	6689	1,7	6074	1,5	5228	1,0	-615	-846
Інші фінансові активи	3418	0,9	2644	0,7	4309	0,8	-774	1665
Інші нефінансові активи	10128	2,6	9713	2,4	9189	1,7	-415	-524
Непоточні активи або групи вибуття	32	0,0	7	0,0	64	0,0	-25	57
Загальна сума активів	382525	100,0	401296	100,0	540596	100,0	18771	139300

Джерело: [52,53,54]

Ці особливості вимагають, щоб оцінка ризиків у практичній діяльності керівництва була адаптована до конкретних ризиків та характеру діяльності

кожного банку, і важливо враховувати, що немає універсального підходу, який підходить для всіх банківських установ.

Розглянемо основні показники фінансової діяльності КБ «ПриватБанк», «ПУМБ» та «ОТП Банк» за період з 2020 по 2022 роки.

Спочатку проведемо аналіз ключових показників діяльності АТ "ПриватБанк" за період з 2020 по 2022 роки, використовуючи аналіз балансу активів та пасивів банку (табл. 2.1).

На основі динаміки структури та змін в активах АТ "ПриватБанк" протягом 2020-2022 років можна зробити наступні висновки. У 2022 році найбільший обсяг активів був у формі інвестицій в цінні папери 44,3%. Порівняно з попереднім 2021 роком, їхній відсотковий внесок зменшився на 10%, а сума зросла на 17475 тис. грн.

Натомість, з'явилися відстрочені податкові активи, що становили 0% від загальних активів у 2020-2021 роках, а у 2022 році – 0,2%. Основні засоби, інші нефінансові активи поточні податкові активи протягом 2020-2022 років зменшувалися.

Таблиця 2.2

Динаміка і структура пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис.грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис.грн. (2022- 2021рр.)
	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %		
Кошти банків	2	0,0	3	0,0	0	0,0	1	-3
Кошти клієнтів	312708	94,8	325303	97,2	471970	97,8	12595	146667
Інші залучені кошти	0	0,0	0	0,0	128	0,0	0	128
Відстрочені податкові зобов'язання	146	0,0	159	0,0	0	0,0	13	-159
Інші фінансові зобов'язання	4059	1,2	3770	1,1	2634	0,5	-289	-1136
Забезпечення	10687	3,2	3651	1,1	5804	1,2	-7036	2153
Інші нефінансові зобов'язання	2098	0,6	1795	0,5	2271	0,5	-303	476
Загальна сума	329700	100,0	334681	100,0	482807	100,0	4981	148126

Джерело [52,53,54]

Загальний обсяг грошових коштів в АТ "ПриватБанк" збільшилась на 139300 тис. грн в 2022 році порівняно з 2021 роком, що було спричинено підвищенням ефективності грошових операцій. Кредити фізичним особам також збільшилися на 9866 тисячі гривень у 2022 році в порівнянні з 2021 роком, це було в результаті активізації кредитної політики банку.

З аналізу структури та змін у пасивах АТ "ПриватБанк" за період з 2020 по 2022 роки видно наступне. У 2022 році найбільший відсоток у пасивах банку становили кошти клієнтів, що склали 97,8%. У 2022 році скоротилися забезпечення до 1.2% та інші фінансові зобов'язання до 0,5% порівняно з попереднім роком. Загальна сума зобов'язань збільшилась у 2021 році на 4981 тис.грн та на 148126 тис.грн у 2022 році.

Таблиця 2.3

Склад і структура активів АТ «ПУМБ» у 2020-2022 рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис.грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис.грн. (2022- 2021рр.)
	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %		
Грошові кошти та їх еквіваленти	14534838	19,3	21326213	20,4	46455869	41,5	6791375	25129656
Кредити та аванси банкам	1486374	2,0	2802502	2,7	3490916	3,1	1316128	688414
Інвестиції в цінні папери	18454704	24,5	23142132	22,1	12586771	11,2	4687428	10555361
Кредити та аванси клієнтам	37573208	49,9	53086793	50,7	43770237	39,1	15513585	-9316556
Похідні фінансові активи	9492	0,0	10814	0,0	32962	0,0	1322	22148
Інші фінансові активи	576523	0,8	1625557	1,6	2419697	2,2	1049034	794140
Інші нефінансові активи	349351	0,5	281383	0,3	330806	0,3	-67968	49423
Основні засоби	1647151	2,2	1698168	1,6	1710376	1,5	51017	12208
Інвестиційна нерухомість	71330	0,1	62099	0,1	59168	0,1	-9231	-2931
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	264333	0,4	255846	0,2	654811	0,6	-8487	398965
Активи з права користування	294432	0,4	344117	0,3	259282	0,2	49685	-84835
Відстрочені податкові активи	2218	0,0	13200	0,0	203325	0,2	10982	190125
Всього активів	75263954	100,0	104648824	100,0	111974220	100,0	29384870	7325396

Джерело [49,50,51]

Далі проведено огляд діяльності АТ КБ «ПУМБ». У табл. 2.3 подана розбита на складові структура активів АТ "ПУМБ".

У 2020 році загальний обсяг активів становив 75 263 954 тис. грн., в 2021 році відбулось значуще збільшення до 104 648 824 тис. грн., а в 2022 році відбулося подальше зростання до 111 974 220 тис. грн. Загальна зміна за період становила 29 384 870 тис. грн. (2020-2022 рр.).

Грошові кошти та їх еквіваленти зросли з 14 534 838 тис. грн. в 2020 році до 46 455 869 тис. грн. в 2022 році, що становить значущий приріст у 25 129 656 тис. грн. Це вказує на значне накопичення ліквідних активів.

Кредити та аванси банкам зросли з 1 486 374 тис. грн. в 2020 році до 3 490 916 тис. грн. в 2022 році, що свідчить про зростання відносин з іншими банками.

Інвестиції в цінні папери зменшилися з 18 454 704 тис. грн. в 2020 році до 12 586 771 тис. грн. в 2022 році, що може бути пов'язано з перерозподілом інвестиційних стратегій.

Кредити та аванси клієнтам зменшилися з 37 573 208 тис. грн. в 2020 році до 43 770 237 тис. грн. в 2022 році, що може свідчити про зміни у кредитних стратегіях банку або зменшення попиту на кредити серед клієнтів.

Інші фінансові активи зросли з 576 523 тис. грн. в 2020 році до 2 419 697 тис. грн. в 2022 році, в той час як інші нефінансові активи зменшилися. Це може вказувати на різноманіття стратегій управління різними видами активів.

Інвестиційна нерухомість зменшилася, але нематеріальні активи значуще зросли з 264 333 тис. грн. в 2020 році до 654 811 тис. грн. в 2022 році.

Відстрочені податкові активи значуще зросли з 2 218 тис. грн. в 2020 році до 203 325 тис. грн. в 2022 році.

Узагальнюючи, можна сказати, що за розглянутий період АТ "ПУМБ" відзначається збільшенням ліквідних активів та деякими змінами в структурі інших фінансових та нефінансових активів, що може свідчити про адаптацію до змін у фінансовому середовищі та стратегічних рішень банку.

Також був проведений аналіз складу та зміни пасивів АТ «ПУМБ», які відображені в табл. 2.4.

Отже, аналізуючи структуру пасивів АТ «ПУМБ» за 2020-2022 рр. найбільший відсоток за зобов'язаннями становлять кошти клієнтів, що у 2022 році збільшилися майже на 1 відсоток.

Таблиця 2.4

Склад і структура пасивів АТ «ПУМБ» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис.грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис.грн. (2022- 2021рр.)
	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %		
Зобов'язання перед ЦБ	4200554	6,4	5693029	6,2	4188304	4,2	1492475	1504725
Кошти банків	1356654	2,1	1445197	1,6	2324222	2,3	88543	879025
Кошти клієнтів	57515261	87,7	80871781	87,8	90299888	90,0	23356520	9428107
Похідні фінансові зобов'язання	26291	0,0	8204	0,0	93807	0,1	-18087	85603
Орендні зобов'язання	328639	0,5	379968	0,4	274383	0,3	51329	-105585
Поточні податкові зобов'язання	132528	0,2	257844	0,3	0	0,0	125316	-257844
Інші фінансові зобов'язання	1341892	2,0	2508955	2,7	2546201	2,5	1167063	37246
Інші нефінансові зобов'язання	678123	1,0	922553	1,0	551034	0,5	244430	-371519
Всього зобов'язання	65579943	100,0	92087531	100,0	100277839	100,0	26507588	8190308

Джерело [49,50,51]

Отже, у 2020 році загальний обсяг пасивів становив 65 579 943 тис. грн., у 2021 році відбулось значуще збільшення до 92 087 531 тис. грн., а в 2022 році пасиви ще більше зросли до 100 277 839 тис. грн. Загальна зміна за період становила 26 507 588 тис. грн. (2020-2022 рр.).

Зобов'язання перед Центральним банком зменшилися з 4 200 554 тис. грн. в 2020 році до 4 188 304 тис. грн. в 2022 році. Зменшення вказує на зменшення залучених коштів від Центрального банку.

Кошти банків зросли з 1 356 654 тис. грн. в 2020 році до 2 324 222 тис. грн. в 2022 році, в той час як кошти клієнтів також збільшилися з 57 515 261 тис. грн. в 2020 році до 90 299 888 тис. грн. в 2022 році. Це може свідчити про збільшення депозитів та інших залучених ресурсів.

Похідні фінансові зобов'язання зросли з 26 291 тис. грн. в 2020 році до 93 807 тис. грн. в 2022 році, що може свідчити про зростання використання фінансових інструментів для забезпечення ризиків.

Інші фінансові зобов'язання зросли з 1 341 892 тис. грн. в 2020 році до 2 546 201 тис. грн. в 2022 році, а інші нефінансові зобов'язання зменшилися. Це може вказувати на зміни в корпоративній стратегії та управлінні фінансовими зобов'язаннями.

Поточні податкові зобов'язання значуще зросли з 132 528 тис. грн. в 2020 році до 257 844 тис. грн. в 2021 році, але в 2022 році вони зникли. Це може бути пов'язано з оптимізацією податкових стратегій.

Узагальнюючи, можна визначити, що за розглянутий період пасиви АТ "ПУМБ" зросли, що свідчить про позитивні тенденції в діяльності банку. Зростання коштів банків і коштів клієнтів може бути позначено як позитивне явище, але важливо продовжувати уважно моніторити інші фінансові та нефінансові зобов'язання для забезпечення фінансової стабільності банку.

Отже, проаналізуємо структуру активів (табл. 2.5) та пасивів (табл. 2.6) АТ КБ "ОТП Банк".

Аналізуючи структуру та динаміку активів АТ "КБ «ОТП Банк» за період 2020-2022 рр., можна визначити, що у 2020 році загальний обсяг активів становив 58 924 907 тис. грн., у 2021 році відбулося збільшення до 69 819 444 тис. грн., а в 2022 році пасиви ще більше зросли до 91 005 538 тис. грн. Загальна зміна за період становила 10 894 537 тис. грн. (2020-2022 рр.).

Грошові кошти та їх еквіваленти зросли з 3 510 420 тис. грн. в 2020 році до 4 749 260 тис. грн. в 2022 році. Це вказує на збільшення ліквідності банку та його здатність реагувати на фінансові потреби.

Кредити та аванси банкам значуще збільшилися з 13 628 078 тис. грн. в 2020 році до 21 720 592 тис. грн. в 2022 році. Це може свідчити про збільшення участі банку в міжбанківському кредитуванні.

Кредити та аванси клієнтам також зросли, але їхній темп зростання зменшився, перейшовши з 46,9% в 2020 році до 32,8% в 2022 році. Це може бути пов'язано зі стратегічними змінами в кредитуванні або змінами в попиті на кредити.

Таблиця 2.5

Склад і структура активів АТ КБ «ОТП Банк» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис.грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис.грн. (2022- 2021рр.)
	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %		
Грошові кошти та їх еквіваленти	3510420	6,0	3870163	5,5	4749260	5,2	359743	879097
Кредити та аванси банкам	13628078	23,1	9129391	13,1	21720592	23,9	-4498687	12591201
Кредити та аванси клієнтам	27638193	46,9	40460458	58,0	29892900	32,8	12822265	10567558
Інвестиції в цінні папери	12503675	21,2	14627919	21,0	32852589	36,1	2124244	18224670
Похідні фінансові активи	10561	0,0	8376	0,0	3246	0,0	-2185	-5130
Інвестиції в дочірні підприємства	139143	0,2	139143	0,2	139143	0,2	0	0
Інвестиційна нерухомість	27857	0,0	26075	0,0	24634	0,0	-1782	-1441
Поточні податкові активи	90	0,0	110	0,0	5	0,0	20	-105
Відстрочені податкові активи	76544	0,1	68847	0,1	65407	0,1	-7697	-3440
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	358631	0,6	344801	0,5	362306	0,4	-13830	17505
Основні засоби	822412	1,4	948483	1,4	802462	0,9	126071	-146021
Інші фінансові активи	98434	0,2	118981	0,2	330426	0,4	20547	211445
Інші нефінансові активи	110869	0,2	76697	0,1	62568	0,1	-34172	-14129
Загальна сума активів	58924907	100,0	69819444	100,0	91005538	100,0	10894537	21186094

Джерело [49,50,51]

Інвестиції в цінні папери значуще зросли з 12 503 675 тис. грн. в 2020 році до 32 852 589 тис. грн. в 2022 році, вказуючи на збільшення участі банку в ринку цінних паперів.

Основні фінансові та нефінансові активи показують змішані тенденції. Основні засоби значуще зменшилися, а інші фінансові та нефінансові активи зросли.

Відстрочені податкові активи зменшилися, а нематеріальні активи за винятком гудвілу зросли.

Узагальнюючи, можна визначити, що "КБ «ОТП Банк»" відзначається активним розвитком та збільшенням ліквідності, але також зберігає різноманітність у своїй діяльності, зосереджуючись на різних напрямках банківських операцій.

Таким чином, більшість активів банку в цей період була інвестована в надання кредитів клієнтам, що може вказувати на активну кредитну політику та розвиток фінансового бізнесу банку.

Таблиця 2.6

Склад і структура пасивів АТ КБ «ОТП Банк» у 2021-2022 рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис.грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис.грн. (2022- 2021рр.)
	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %	тис.грн.	пит. вага %		
Кошти банків	132	0,0	1225	0,0	231	0,0	1093	-994
Кошти клієнтів	47838522	96,9	57064997	97,1	77736460	97,9	9226475	20671463
Похідні фінансові зобов'язання	844	0,0	4	0,0	9233	0,0	-840	9229
Інші залучені кошти	267	0,0	176	0,0	159	0,0	-91	-17
Забезпечення	279484	0,6	298908	0,5	301643	0,4	19424	2735
Інші фінансові зобов'язання	1043519	2,1	1106276	1,9	1070480	1,3	62757	-35796
Інші нефінансові зобов'язання	109274	0,2	137788	0,2	137164	0,2	28514	-624
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	81304	0,2	149689	0,3	119500	0,2	68385	-30189
Загальна сума зобов'язання	49353346	100,0	58759063	100,0	79374870	100,0	9405717	20615807

Джерело [49, 50, 51]

У 2021 році загальний обсяг пасивів становив 58 759 063 тис. грн., а в 2022 році відбулося збільшення до 79 374 870 тис. грн. Загальна зміна за цей період становила 20 615 807 тис. грн.

Кошти банків відзначаються невеликим зростанням з 132 тис. грн. в 2020 році до 231 тис. грн. в 2022 році. У той же час, кошти клієнтів відзначаються значущим зростанням з 47 838 522 тис. грн. в 2020 році до 77 736 460 тис. грн. в 2022 році, що свідчить про збільшення депозитів та інших залучених ресурсів від клієнтів.

Кошти клієнтів складають основну частину пасивів банку та відзначаються значущим зростанням на 20 671 463 тис. грн. Вони становлять 97,9% від загальних пасивів у 2022 році, вказуючи на велику залежність банку від депозитів та розміщення коштів клієнтів.

Похідні фінансові зобов'язання виявляються незначними за обсягом, але відзначаються значущою динамікою зростання. Це може свідчити про активне використання фінансових інструментів для управління ризиками.

Похідні фінансові зобов'язання зазнали значущих змін, збільшившись з 844 тис. грн. в 2020 році до 9 233 тис. грн. в 2022 році. Також відбулася зміна в інших фінансових зобов'язаннях, які зменшилися з 1 043 519 тис. грн. в 2020 році до 1 070 480 тис. грн. в 2022 році.

Забезпечення та інші фінансові зобов'язання показують помірну зміну за період. Вони відіграють невелику роль у структурі пасивів, але можуть бути пов'язані з управлінням ризиками та забезпеченням фінансової стабільності.

Інші нефінансові зобов'язання також зазнали змін, зменшившись з 109 274 тис. грн. в 2020 році до 137 164 тис. грн. в 2022 році.

Поточні зобов'язання з податку на прибуток зменшилися з 81 304 тис. грн. в 2020 році до 119 500 тис. грн. в 2022 році.

Інші нефінансові зобов'язання та поточні зобов'язання з податку на прибуток є відносно невеликими у структурі пасивів, але відзначаються

динамікою змін. Зменшення поточних зобов'язань з податку на прибуток може вказувати на ефективне управління оподаткуванням.

Узагальнюючи, можна сказати, що АТ "КБ «ОТП Банк»" виявляє стійкий розвиток та динаміку збільшення пасивів, зосереджуючись переважно на залучених коштах клієнтів. Важливо враховувати різноманітність джерел залучення коштів та ефективно управляти різними видами зобов'язань для забезпечення фінансової стійкості та успішного функціонування банку.

Таким чином, можна визначити, що "КБ «ОТП Банк»" відзначається збільшенням залучених ресурсів від клієнтів та відзеркаленням змін в інших фінансових та нефінансових зобов'язаннях. Збереження різноманітності пасивів і активів свідчить про стратегічний підхід банку до управління своїм балансом.

2.2. Аналіз основної частини активних операцій банків

Активні операції банку означають дії, коли банк використовує свої доступні ресурси для інвестування в депозити, надання кредитів, інвестицій, придбання основних активів та матеріальних цінностей.

Виконання такого аналізу призначене для визначення впливу кредитних операцій на фінансовий стан банку і для подальшого формування стратегії та політики банку щодо кредитування. Розглянемо аналіз структури кредитного портфеля КБ АТ «ПУМБ» бо він має найкращу структуру банку (табл. 2.7).

На основі проведених обчислень в табл. 2.7 можна відзначити позитивну динаміку зростання обсягів кредитного портфеля КБ АТ «ПУМБ» протягом п'яти років. Першом будемо аналізувати банк КБ АТ «ПУМБ», бо він має найбільш динамічні зміни кредитного портфелю протягом 2018-2022 рр.

Таким чином, на початок 2022 року загальний обсяг наданих кредитів складає 37573 млн грн, що становить половину від загальних активів банку.

Інформація про "кредитний портфель КБ АТ «ПУМБ» протягом 2018-2022 рр, млн. грн." вказує на сумарну вартість кредитів, які були надані банком позичальникам (юридичним або фізичним особам) протягом вказаного періоду, виміряну в мільйонах гривень.

Таблиця 2.7

Кредитний портфель КБ АТ «ПУМБ» протягом 2018-2022 рр, млн. грн.

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Кредити фізичним особам, млн. грн.	3432	5672	8336	11688	14362
Темп зростання, %	107	165	147	140	123
Питома вага кредитів фізичним особам	14	22	31	36	38
Кредити корпоративним клієнтам, млн. грн.	21324	19823	18908	21198	23198
Темп зростання, %	92	93	95	112	109
Питома вага кредитів корпоративним клієнтам	86	78	69	64	62
Загальний обсяг кредитів, млн. грн.	24756	25496	27244	32886	37573
Темп зростання, %	94	103	107	121	114
Питома вага кредитів в структурі активів	56	55	55	59	50

Джерело [49,50,51]

"Кредитний портфель" включає в себе сукупність усіх видів кредитів, які банк надав своїм клієнтам. Це може включати корпоративні кредити для підприємств, кредити для населення, іпотечні кредити, автокредити та інші види позичок.

В порівнянні з попередніми роками, найвищий приріст відзначено у 2021 році, коли темп зростання цього показника становив 121%. Важливо відзначити, що значно зросла сума кредитів, наданих фізичним особам, що є позитивним явищем, оскільки банк розширює свій кредитний портфель. У порівнянні з 2018 роком цей показник збільшився в 4 рази.

Для здійснення повного аналізу також необхідно розглянути структуру кредитів, наданих фізичним особам і корпоративним клієнтам.

Важливо розуміти, які конкретні види кредитів входять в різні категорії, оскільки банки можуть визначати окремі стратегії для різних видів кредитування.

Давайте проведемо докладний аналіз даних щодо виданих кредитів клієнтам КБ АТ «ПУМБ» за період з 2018 по 2022 роки (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка обсягу кредитів, виданих клієнтам КБ АТ «ПУМБ» 2018-2022 рр

(млн. грн).

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення 2022 / 2021 рр.	
						млн.грн.	%
Кредити корпоративним клієнтам	27881	25324	24938	24746	25382	+636	+3
Фінансовий лізинг	-	-	116	611	1091	+479	+78
Мінус: очікувані кредитні збитки	(6558)	(5501)	(6146)	(4159)	(3262)	-897	-22
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	21324	19823	18908	21198	23211	+2013	+10
Споживчі кредити	3011	4873	7019	7607	7419	-188	-2
Кредитні картки та овердрафти	1169	1751	3383	6635	9037	+2401	+36
Іпотечне кредитування	2827	1164	1023	803	101	-702	-87
Автокредитування	317	129	158	144	2	-142	-99
Мінус: очікувані кредитні збитки	(3892)	(2245)	(3226)	(3501)	(2197)	-1304	-37
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	3432	5672	8336	11688	14362	+2674	+23
Всього кредитів клієнтам	24756	25495	27244	32886	37573	+4687	+14

Джерело [49,50,51]

Як видно з табл. 2.8, структура кредитів фізичних осіб включає такі категорії як споживчі кредити, кредитні картки та овердрафти, іпотечне кредитування та автокредитування. У той час як в структурі кредитів для корпоративних клієнтів зазначено лише фінансовий лізинг.

Динаміка обсягу кредитів, виданих клієнтам КБ АТ «ПУМБ» протягом періоду 2018-2022 рр. свідчить про зростання валового портфеля кредитів банку. Зокрема, виділяється позитивна тенденція у кредитуванні корпоративних клієнтів зі зростанням на 10% у 2022 році.

За рахунок інтенсивного розвитку сегмента фізичних осіб, відзначається значно більше динамічне зростання, а саме на 23%, що свідчить про активну стратегію банку в споживчому та кредитному секторі.

Однак, важливо враховувати мінусовий вплив очікуваних кредитних збитків, які зменшили обсяги кредитів. Загалом, ця динаміка вказує на активність

банку в розділі надання кредитів і його стратегічне управління ризиками під час зростання портфеля кредитів.

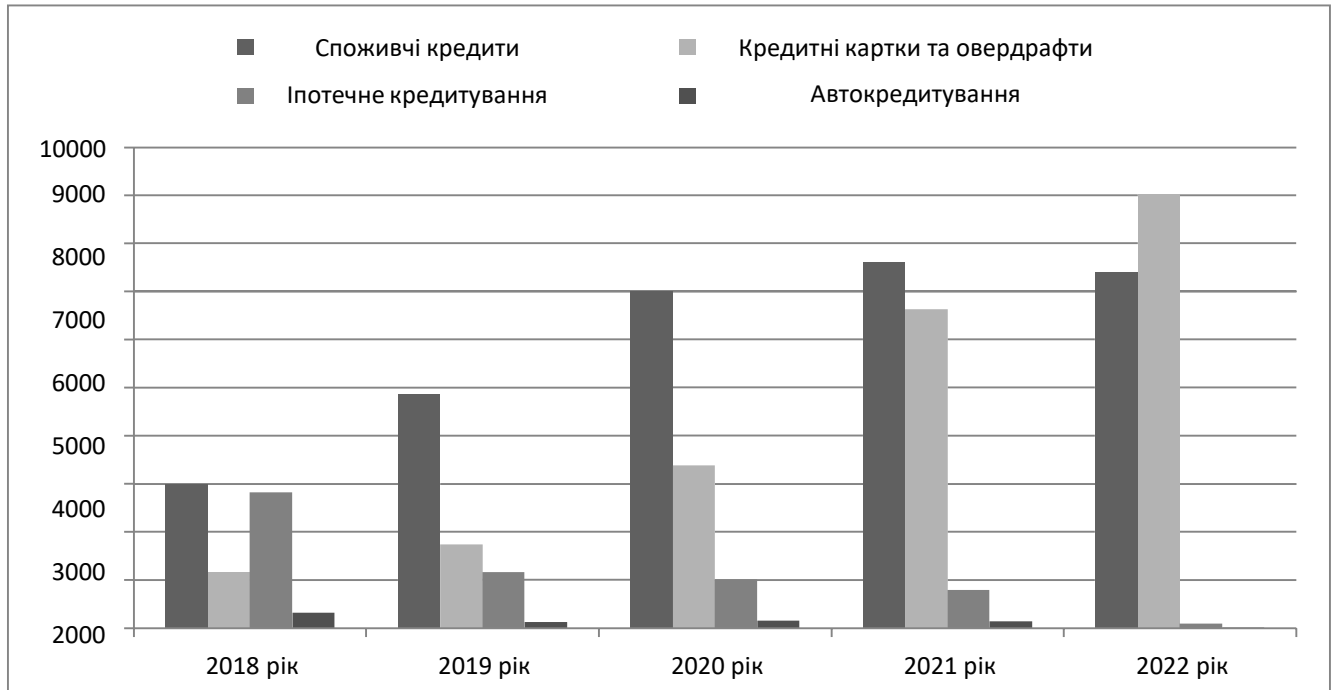


Рис.2.1 – Динаміка обсягу кредитів для фізичних осіб в розрізі статей КБ АТ «ПУМБ» за 2018-2022 роки (млн. грн.)

Джерело [49,50,51]

Вважаємо за доцільне провести докладний аналіз темпів зростання цих категорій кредитів, наданих фізичним та юридичним особам КБ АТ «ПУМБ», і представимо ці дані на рис. 2.1 та 2.2.

Аналізуючи подану динаміку кредитного портфеля комерційного банку на діаграмі рис. 2.1, можемо зазначити стабільне збільшення обсягів кредитів, наданих фізичним особам.

Особливу увагу слід звернути на категорії, такі як кредитні картки та овердрафти, які показують значний приріст у 2022 році, збільшившись на 36%. З іншого боку, іпотечне кредитування та автокредитування показали значне зменшення, скоротившись на 87% та 93% відповідно. Загалом обсяги кредитів фізичним особам скоротилися в 2022 році на 844 млн. грн., що також відобразилося на загальному обсязі кредитів фізичних осіб.

Отже, можна зробити висновок, що споживчі кредити і кредитні картки є найбільш популярними видами кредитування для фізичних осіб в КБ АТ «ПУМБ». Це пояснюється тим, що ці види кредитів є зручними для клієнтів і не супроводжуються значними ризиками, дозволяючи одночасно придбати необхідні товари за вигідними умовами.

Аналізуючи структуру кредитного портфеля для корпоративних клієнтів, видно, що обсяги кредитів для цієї категорії клієнтів скорочувалися до 2021 року включно.

Проте станом на 2022 рік можна відзначити певну позитивну динаміку, збільшення обсягу кредитів для корпоративних клієнтів становить лише 3%. Серед видів кредитування для корпоративних клієнтів варто звернути увагу на фінансовий лізинг, який був впроваджений у банку у 2020 році.

Цей вид кредитування поступово зростає і, станом на 2022 рік, досягає суми 1091 млн. грн., що на 78% більше, ніж у попередньому році.



Джерело [49,50,51]

Рис.2.2. Динаміка обсягу кредитів для юридичних осіб в розрізі статей КБ АТ «ПУМБ» за 2018-2022 роки (млн. грн.)

Наступним етапом розглянемо кредитний портфель АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022рр.

У табл. 2.9 був проведений аналіз кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», оскільки основним джерелом доходу для банків є кредитні операції.

Отже, на підставі проведених розрахунків можна прийти до висновку, що у 2022 році основною категорією кредитів, що видавав АТ КБ «Приватбанк», були овердрафти, що становили 29,1% від загального обсягу кредитного портфеля, та кредити для самостійних підприємців (СПД) – 24,9%.

Таблиця 2.9

Аналіз кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022рр.

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		Зміна, тис. грн. (2021- 2020рр.)	Зміна, тис. грн. (2022- 2021рр.)
	тис. грн.	пит. вага. %	тис. грн.	пит. вага. %	тис. грн.	пит. вага. %		
Овердрафт, всього:	9876,8	7,09	103245,0	39,2	112345,7	29,1	93368,7	9100,7
Сумнівні	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити підплатіжні картки, всього:	11265,7	8,09	21564,8	8,2	54678,9	14,1	10299,1	33114,1
Сумнівні	3456,8	2,48	4356,8	1,65	-	-	-	-
Прострочені	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити СПД	96553,9	69,4	96553,9	36,7	96553,9	24,9	-	-
Сумнівні	96553,9	69,4	96553,9	36,7	96553,9	24,9	-	-
Прострочені	4325,8	3,1	822,4	0,31	987,9	0,26	-3503,4	165,5
Кредити на інвестиційні цілі:	21012,2	15,1	38657,4	14,7	67543,7	17,4	17645,2	28886,3
Сумнівні	-	-	-	-	-	-	-	-
Прострочені	332,8	0,24	546,9	0,21	654,8	0,17	214,1	107,9
Інші кредити	416,3	0,29	2943,8	1,12	55446,7	14,3	2527,9	52502,9
Всього кредитів	139124,9	-	262964,9	-	386569,0	-	123840,0	123604,1
Резерв під заборгованість	98765,9	70,9	112345,7	42,7	51489,21	60,6	13579,8	-60856,5
Всього кредитів за мінусом резервів	40359,0	29,1	150619,2	57,3	335079,8	39,4	110260,2	184460,5

Джерело [52,53,54]

Таким чином, для більш детального аналізу кредитного портфелю банку наведено дані в табл. 2.10.

За період 2020-2022 рр. структура кредитних операцій АТ КБ «Приватбанк» відображає суттєві зміни в розподілі кредитів між різними сегментами клієнтів.

Кредити СПД юридичним особам у 2020 році становили 36,7% від загального обсягу кредитів. Зберігали стабільну структуру і залишалися на однаковому рівні у 2021 та 2022 роках (24,9%). Кредити фізичним особам значно зросли з 63,3% у 2020 році до 75,1% у 2022 році.

Це свідчить про активний розвиток сектору кредитування для фізичних осіб, що може бути пов'язано з інтенсивним ростом кредитних потреб населення чи акцентом на розвиток роздрібного кредитування.

Загальний тренд вказує на зростання акценту банку на роботу з фізичними особами, що може бути стратегічним кроком в умовах змінюючогося фінансового ринку та попиту клієнтів.

Таблиця 2.10

Структура кредитних операцій АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.	2021р.	2022р.	Структура, % (2021р.)	Структура, % (2022р.)
Кредити СПД юридичним особам	96553,9	96553,9	96553,9	36,7	24,9
Кредити фізичним особам	42571,0	166411,0	290015,1	63,3	75,1
Всього	139124,9	262964,9	386569,0	100	100

Джерело [52,53,54]

Результати аналізу структури кредитного портфелю свідчать, що у 2021 році значну частину кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» склали кредити, видані фізичним особам, і ця ситуація залишилася незмінною до кінця 2022 року - 75,1%. Це стало результатом активної політики банку залучення фізичних осіб до обслуговування, включаючи запуск нових кредитних програм.

Сума резервів для покриття неплатоспроможної заборгованості у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшилася на 60856,5 тис. грн. Загальна сума

кредитного портфеля банку, враховуючи створені резерви, у 2021 році у порівнянні з 2020 роком зросла на 184460,5 тис. грн.

Це свідчить про підвищену ефективність кредитної діяльності банку та покращення рівня захищеності завдяки збільшенню резервів.

Таким чином, протягом аналізованого періоду значно зросли обсяги кредитування клієнтів фізичних осіб АТ КБ «Приватбанк» завдяки впровадженню нових кредитних програм та росту ресурсної бази банку.

Отже, на основі отриманих результатів можна визначити, що у 2022 році збільшилася кількість клієнтів, які несуть строкову заборгованість і несплачені відсотки, у порівнянні з попереднім роком.

Структуру кредитного портфелю можна знайти у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Тип розвитку кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» за 2020-2022 рр.

Класифікація кредитів	2020р.		2021р.		2022р.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1. Мінімальний рівень ризику	102344,5	73,6	199234,6	75,8	223453,6	57,8
2. Помірний ризик	22345,5	16,1	45654,4	17,4	65432,5	16,9
3. Значний ризик	14434,9	10,3	9876,4	3,75	80322,5	20,8
4. Високий ризик	-	-	8199,5	3,05	17360,4	4,5
5. Безнадійні	-	-	-	-	-	-
Всього кредитний портфель	139124,9	100	262964,9	100	386569,0	100

Джерело [52,53,54]

Це вказує на необхідність підвищення ефективності контролю банку за виконанням кредитних зобов'язань позичальників і створення додаткових резервів для компенсації можливих втрат від кредитної діяльності.

Для зниження ризиків банку, керівництво АТ КБ «Приватбанк» має звернути увагу на підвищення ефективності управління кредитними операціями шляхом збільшення рівня страхування, вартості застави і вдосконалення процесу оцінки кредитоспроможності потенційних позичальників.

АТ "ОТП Банк" активно виконує операції з урахуванням наявних ресурсів, використовуючи залишок грошових коштів, які знаходяться на кореспондентському рахунку в Національному банку України (у разі проведення

безготівкових операцій), а також у банківській касі (у випадку проведення операцій з готівкою).

Слід відзначити, що кредитні та інвестиційні операції є найбільш важливими серед активних операцій, оскільки вони представляють собою основну банківську діяльність, яка дозволяє банкам використовувати свої ресурси для отримання прибутку (табл. 2.12).

Отже, можна зазначити, що у 2022 році спостерігалось суттєве зменшення грошових ресурсів банку, і це стосувалося всіх їхніх видів.

Українсько-російська війна може вплинути на пасиви банків, зокрема АТ "ПУМБ", "ПриватБанк" і "ОТП БАНК", через різні фактори:

Аналіз пасивів АТ "ПУМБ", "ПриватБанк" та "ОТП БАНК" свідчить про загальний тренд до збільшення ділової активності та розширення фінансових операцій у банківському секторі. Кожен банк має свої особливості, такі як стратегічні зміни у фінансовій політиці (ПУМБ), активізація грошових операцій та кредитування (ПриватБанк), та стабільна структура зобов'язань з акцентом на кошти клієнтів (ОТП БАНК).

Розглянемо вплив війни на діяльність банківських операцій:

ризик кредитного портфеля:

зростання ризику невідшкодованих кредитів: В умовах війни підприємства можуть потрапити в труднощі та неспроможність виплачувати кредити, що може призвести до збільшення невідшкодованих кредитів у портфелі банку.

ліквідність та відстрочене податкове зобов'язання:

зменшення Ліквідності: Зниження довіри до фінансової стабільності може призвести до виведення коштів клієнтів та зменшення ліквідності банків.

зміна податкових нормативів: Умови війни можуть стати причиною змін в податковому законодавстві, що вплине на відстрочене податкове зобов'язання банків.

зміни у фінансовому регулюванні:

потенційні зміни в регулюванні: Умови війни можуть призвести до змін у фінансовому регулюванні, які можуть вплинути на структуру та обсяги зобов'язань банків.

геополітичний ризик:

валютний ризик: зміни у валютному курсі, викликані геополітичними турбуленціями, можуть вплинути на вартість активів та зобов'язань банків.

Умови війни можуть створити значущий ризик для фінансової стійкості банків.

Також, Національний банк України має значний вплив на фінансову систему країни, включаючи банки, які були розглянуті у другому розділі. Основні напрямки впливу включають:

грошову політику - НБУ визначає ключову процентну ставку та здійснює контроль за ліквідністю на ринку. Це впливає на рівень процентних ставок, за якими банки можуть залучати або надавати кредити.

регулювання ліквідності - НБУ встановлює правила щодо ліквідності банків, визначає обов'язкові резерви та надає кредити для забезпечення стабільності фінансової системи.

макропруденційний нагляд - НБУ виконує роль макропруденційного регулятора, контролюючи та визначаючи стандарти щодо фінансової стійкості банків.

нормативні вимоги - НБУ встановлює нормативи щодо капіталу, ліквідності та інших аспектів банківської діяльності.

Отже, вплив НБУ на банки зазвичай з метою забезпечення фінансової стабільності, контролю інфляції, підтримки економічного зростання та захисту інтересів вкладників.

2.3 Оцінка ефективності управління активами та пасивами комерційних банків

На основі пункту 2.2, розглянемо оцінку ефективності управління активами комерційних банків.

У діяльності банків та банківських систем оцінка і управління економічною ефективністю мають важливе значення, оскільки вони становлять основу для стабільного функціонування та розвитку цих установ. Тому банкам дуже важливо оцінювати фінансову стійкість та ефективно управляти нею під час фінансового управління. Мінімальне зменшення свідчить про стабільність в забезпеченні зобов'язань.

Для досягнення ефективності управління активами та пасивами і забезпечення фінансового стану комерційного банку спочатку ми проведемо аналіз показників фінансової стійкості та ліквідності (табл. 2.13).

Більшість показників фінансової стійкості знаходилися в межах норми, за винятком коефіцієнта мультиплікатора статутного капіталу, який коливався від 9 до 10 протягом 2020–2022 років.

Таблиця 2.13

Показники фінансової стійкості та ліквідності АТ КБ «ПриватБанк» за
2020-2022 рр.

Показник	2020 Р	2021р.	2022 р.	Відношення 2022р. до 2020р., +/-
Коефіцієнт ліквідності	1,21	1,16	1,20	0,09
Коефіцієнт достатності капіталу	1,30	1,29	0,17	0,07
Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу	9,09	12,21	9,91	-5,27
Коефіцієнт доходних активів до загальних	0,13	0,1	0,80	0,74
Коефіцієнт рефінансування	1,12	1,11	0,13	-0,92
Коефіцієнт доходності редитних операцій	1,78	1,64	0,09	-1,38
Рентабельність активів	0,11	0,06	0,09	0,19
Рентабельність капіталу	0,6	0,46	0,53	1,49
Мультиплікатор чистої вартості власного капіталу	1,92	1,89	6,02	4,39

Джерело [52,53,54]

За 2022 рік коефіцієнт ліквідності зріс на 0,09 порівняно з попереднім роком, що свідчить про покращення ліквідності банку. Загалом, банк має стабільний рівень ліквідності.

Рівень капіталу також зріс на 0,07 у порівнянні з 2021 роком, що свідчить про збільшення фінансової стійкості банку.

Зменшення коефіцієнта на 5,27 вказує на зменшення відношення власного капіталу до залученого, що може сигналізувати про збільшення використання залучених ресурсів.

Значне зростання коефіцієнта доходних активів до загальних з 0,1 до 0,80 свідчить про покращення ефективності використання активів банку.

Зменшення коефіцієнта рефінансування на 0,92 вказує на меншу залежність банку від позик та інших джерел фінансування.

Зниження коефіцієнта доходності кредитних операцій на 1,38 свідчить про тиск на доходність банку від кредитних операцій.

Рентабельність активів та капіталу зросли, що є позитивним показником для інвесторів.

Значне зростання мультиплікатора на 4,39 свідчить про покращення ринкової оцінки вартості власного капіталу.

Загалом, банк має деякі позитивні тенденції у фінансових показниках, але також існують виклики, зокрема, зменшення відношення власного капіталу до залученого та тиск на доходність від кредитних операцій. Інвесторам слід уважно спостерігати за цими аспектами для оцінки подальшого розвитку банку.

Узагальнено, можна сказати, що вказані показники свідчать про певні виклики у фінансовій стійкості та ліквідності банку протягом аналізованого періоду. Це може вимагати уваги та подальших заходів для покращення фінансового стану та управління ризиками.

Під час аналізу показників фінансової стійкості та ліквідності також слід розглянути відповідність банку нормативам ліквідності НБУ за 2020–2022 роки (табл. 2.14).

Обсяг кредитів та авансів клієнтам зріс на 24,54% в порівнянні з 2020 роком. Це свідчить про активний кредитний портфель та збільшення фінансової підтримки клієнтів.

Таблиця 2.14

Динаміка дотримання нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» за 2020-2022 роки

Показник	2020 Р.	2021 р.	2022 р.	Відношення 2022 р. до 2020 р., %
Кредити та аванси клієнтам	59544	55021	68218	177,95
Цінні папери	152157	221661	222277	175,47
Інвестиційна нерухомість	3379	2933	2894	499,83
Кредитно- інвестиційний портфель	129525	177150	293389	389,96

Джерело [52,53,54]

Обсяг цінних паперів залишається на високому рівні, зі зростанням на 0,23%. Це може вказувати на збереження інвестиційної активності та диверсифікацію портфеля.

Зменшення обсягу інвестиційної нерухомості на 0,39% порівняно з 2020 роком може свідчити про зміни в стратегії управління активами.

Значне зростання кредитно-інвестиційного портфеля на 65,25% свідчить про активний розвиток кредитного та інвестиційного бізнесу банку.

Загальна тенденція показує, що банк підтримує активний кредитний портфель та збільшує обсяг інвестиційних активів. Однак важливо враховувати, що зміни в структурі активів можуть впливати на ризики та віддачу. Подальший моніторинг та аналіз цих показників допоможуть зрозуміти стратегію та стійкість банку в умовах ринкових коливань.

Отже, протягом розглянутого періоду АТ КБ «ПриватБанк» ефективно виконував встановлені Національним банком України нормативи. Це свідчить про успішне управління активами та пасивами з урахуванням ліквідності активів, контроль кредитного ризику і дотримання обмежень в інвестиційних операціях. Банк також продемонстрував свою здатність вчасно та повністю виконувати

зобов'язання перед потенційними клієнтами, що сприяло стабільності на ринку банківських продуктів.

Таблиця 2.15

Алгоритм розрахунку та економічний зміст основних показників фінансової стійкості АТ «ОТП Банк» за 2020 – 2022 рр.

Вихідні дані, тис. грн		Роки	
		2021	2022
Власний капітал		7774475	9571561
Залучені кошти		37006848	49353346
Активи загальні		47039362	60404989
Активи		44781323	58924907
Найменування показника	Оптимальне значення	Роки	
		2021	2022
Коефіцієнт надійності	Не менше 5 %	21,01	19,39
Коефіцієнт «фінансового важеля»	1 – 20	4,76	5,16
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	Не менше 10 %	16,53	15,85
Коефіцієнт мультиплікатора Капіталу	12 – 15	5,76	6,16

Джерело [55, 56, 57]

Ліквідність відображає здатність банку швидко перетворювати активи в готівкові кошти для виконання короткострокових зобов'язань.

Оцінка нормативних показників ліквідності балансу проводиться на основі ряду коефіцієнтів, які вказані в таблиці 2.16.

Коефіцієнт загальної ліквідності банку демонструє позитивні показники, які відповідають вимогам. У 2020 році він становив 1,43, і в 2022 році цей показник склав 1,28, що перевищує встановлене нормативне значення одиниці.

Це свідчить про готовність банку погасити свої зобов'язання за рахунок наявних активів. Коефіцієнт ліквідного співвідношення між виданими кредитами і залученими депозитами також зафіксував позитивні зміни.

У 2020 році цей показник становив 0,82, а в 2022 році він зменшився до 0,58, наближаючись до нормативного значення. Це свідчить про те, що банк привертає більше депозитів, ніж виділяє кредитів.

Таблиця 2.16

Коефіцієнти ліквідності банку АТ «ОТП Банк»

Коефіцієнтний аналіз ліквідності банку АТ «ОТП Банк»					
№	Показник (оптимальне значення)	Формула	Рік		
			2020	2021	2022
1	Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку (>1)	$K_{зл} = \frac{A_{заг}}{З_{заг}}$	1,43	1,36	1,28
2	Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів (1,3 - 1,5)	$K_{лпд} = \frac{КР}{Д}$	0,82	0,71	0,58
3	Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань (0,3 - 0,4)	$K_{глз} = \frac{(A_{вл} + A_m)}{З_{заг}}$	0,37	0,44	0,61
4	Коефіцієнт мобільності високоліквідних активів (0,6 - 0,7)	$K_{мва} = \frac{A_{ал}}{A_{вл}}$	0,35	0,39	0,65

Джерело [55, 56, 57]

Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань вказує на готовність банку покрити свої зобов'язання шляхом продажу майна та використання грошових коштів. У 2020 році цей показник складав 0,37, а в 2022 році він піднявся до 0,6 і залишається в нормативних межах. Це свідчить про високий рівень ризику, ефективне управління ресурсами та здатність банку максимізувати свій прибуток. Коефіцієнт мобільності високоліквідних активів у 2022 році становив 0,65, що також знаходиться в нормі і підтверджує можливість банку швидко погасити свої борги і зобов'язання, оскільки у нього є достатньо грошових ресурсів.

Таким чином, аналіз ключових показників фінансової стабільності АТ "ОТП Банк" підтверджує, що ця банк є надійною та стійкою фінансовою установою, яка постійно вдосконалює своє обслуговування клієнтів та дотримується європейських стандартів у співпраці з іншими країнами. У табл. 2.17 представлені показники економічних нормативів за період з 2020 по 2022 рік.

Показники нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу показали позитивну динаміку: у 2020 році вони склали 18,55%, а в 2022 році зросли до 22,6%.

Це свідчить про здатність банку вчасно та повністю виконувати свої зобов'язання, пов'язані з різними кредитними, торговими та іншими операціями. Щодо нормативів миттєвої та поточної ліквідності у 2020 році, вони становили відповідно 48,28% та 57,97%. Важливо зауважити, що ці нормативи були дотримані, що означає, що АТ "ОТП Банк" мала достатній обсяг банківських активів для виконання поточних зобов'язань протягом одного місяця. Зазначимо, що в 2021 році були внесені зміни до "Інструкції про порядок регулювання діяльності банків", і економічні нормативи Н4 та Н5 більше не розраховуються.

Норматив короткострокової ліквідності зріс від 94,03% у 2020 році до 102,5% у 2022 році. Це свідчить про можливість банку забезпечити вчасну виплату своїх грошових зобов'язань.

Ліміти нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) та нормативу великих кредитних ризиків (Н8) встановлюються з метою зменшення кредитних ризиків для банків. У 2022 році норматив Н7 склав 7,1%, що суттєво менше, ніж у 2020 році (21,66%), що вказує на зростання кредитних ризиків.

Норматив Н8 також зріс, з 21,75 в 2020 році до 23,5 в 2022 році.

Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою та норматив загальної суми інвестування залишилися меншими, ніж встановлені норми. Проте спостерігається позитивна динаміка до зростання цього показника, і з кожним роком він збільшується. У 2020 році він становив 0,02, а в 2022 році - 2,27. Ця тенденція вказує на те, що інвестиційна діяльність банку постійно розвивається.

Після аналізу виконання нормативів, встановлених Національним банком України, та розрахунку різних показників фінансової стійкості АТ "ОТП Банк" можна впевнено стверджувати, що цей банк займає високе положення в українському банківському секторі.

Таблиця 2.17

Динаміка дотримання економічних нормативів НБУ АТ КБ «ОТП Банк» у 2020 – 2022 рр.

Динаміка дотримання економічних нормативів					
Норматив	Назва	Стандартне Значення	2020	2021	2022
Н1	Мінімальний розмір регулятивного капіталу млрд.грн.	500 млн. грн.	4967926	6797758	8414130
Н2	Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу	не менше 10%	18,55	20,9	22,6
Н3	Норматив достатності основного капіталу	не менше 7%	-	15,3	19,1
Н4	Норматив миттєвої Ліквідності	не Менше 20 %	48,28	-	-
Н5	Норматив поточної Ліквідності	не Менше 40 %	57,97	-	-
Н6	Норматив короткострокової Ліквідності	не Менше 60 %	94,03	107,3	102,5
Н7	Норматив максимального розміру кредитного ризикуна одного контрагента	не Більше 25 %	21,66	16,9	7,1
Н8	Норматив великих кредитних ризиків	не більше 8-кратного розміру регулятивного капітал	21,75	29,3	23,5
Н9	Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними збанком особами	не більше 25 %	21,48	17	9,6
Н11	Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	не Більше 15 %	0,02	2,25	2,25

Джерело [55, 56, 57]

АТ "ОТП Банк" виявився здатним в повному обсязі та вчасно виконувати свої зобов'язання, що виникають з кредитних, торговельних та інших грошових операцій.

Він також адекватно покриває ризики та постійно збільшує свій капітал, відновлюючи довіру клієнтів до банку. Крім того, банк має високий рівень конкурентоспроможності на ринку.

Таблиця 2.18

Оцінка дотримання нормативів НБУ ліквідності АТ «ПУМБ» у 2021-2022 рр.,
%

Показники	Мінімальний рівень, який вимагається НБУ	2021 р.	2022 р.	Відхилення, +/-
Н4 Норматив миттєвої ліквідності (грошові кошти та залишки на кореспондентських рахунках до зобов'язань, що погашаються на вимогу)	20	68,66	Скасовано НБУ	–
Н5 Норматив поточної ліквідності (активи, які можуть бути отримані чи реалізовані протягом 31 дня до зобов'язань з кінцевим строком погашення протягом 31 дня)	40	77,91	Скасовано НБУ	–
Н6 Норматив короткострокової ліквідності (певні активи з кінцевим строком погашення до 1 року до зобов'язань з кінцевим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов'язання)	60	101,33	107,75	6,42

Джерело [49,50,51]

Для оцінки відповідності АТ "ПУМБ" вимогам щодо показників ліквідності, проведемо порівняння актуальних значень з нормативними (табл. 2.18). Протягом періоду з 2021 по 2022 роки АТ "ПУМБ" не тільки дотримувався всіх встановлених нормативів щодо ліквідності, але і відзначився зростанням цих показників.

Наприклад, норматив короткострокової ліквідності збільшився на 6,42% (у 2022 році становив 107,75% в порівнянні з мінімальним рівнем 60%), загальний показник LCR по всім валютам зріс на 8% (у 2022 році становив 169% в порівнянні з мінімальним рівнем 60%), а LCR в іноземних валютах збільшився на 37% (у 2022 році становив 185% в порівнянні з мінімальним рівнем 50%). Отже, капітал АТ "ПУМБ" виявився значно вищим за встановлені мінімальні нормативи.

Таблиця 2.19

Коефіцієнти показників фінансової стійкості на основі капіталу банку АТ
"ПУМБ" за 2020-2022 рр.

Показник	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення	
				2021 -2020	2022 -2021
Коефіцієнт Надійності	15,08%	19,67%	14,86%	30,51%	-24,49%
Коефіцієнт «фінансового важеля»	6,63319 3	5,082608	6,731047	-0,305077	0,3243292
Коефіцієнт відношення статутного капіталу до балансового Капіталу	52,82%	37,95%	50,80%	-39,19%	33,89%
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	13,10%	16,44%	12,93%	30,51%	-21,32%
Коефіцієнт захищеності дохідних активів власним капіталом	- 0,11449 9	-0,062394	-0,120819	-0,835086	0,9363826
Коефіцієнт концентрації капіталу в структурі загальних пасивів	13,10%	16,44%	12,93%	20,31%	-21,32%
Коефіцієнт мультиплікатора Капіталу	14,4522	16,02986	15,21742	0,09842	-0,0506833

Джерело [49,50,51]

З цих обчислень можна зробити кілька висновків.

Коефіцієнт надійності банку, який вказує на його здатність покривати зобов'язання, не досягає рекомендованих 25-30%, що може вказувати на ризик втрати ресурсів. Коефіцієнт "фінансового важеля" вказує на низький рівень, що сигналізує про поточні та можливі фінансові ризики, яким піддається банк.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів перевищує рекомендований мінімум, що може вплинути на внутрішні процеси та зовнішні загрози. Коефіцієнт захисту доходних активів власним капіталом має негативне значення, що вказує на нездатність захистити особисте майно від змін процентних ставок.

Коефіцієнт концентрації капіталу в структурі зобов'язань характеризується нестабільністю, що може вказувати на неділову діяльність у залученні клієнтів. Коефіцієнт мультиплікатора капіталу відображає ступінь утримання активів у капіталі і може призвести до конфлікту інтересів.

Отже, значення коефіцієнта АТ «ПУМБ» не досягає рекомендованих рівнів, що може свідчити про ризик втрати ресурсів. Банк повинен удосконалювати стратегії для покращення його надійності.

Перевищення рекомендованого мінімуму може вплинути на внутрішні процеси та ставити питання про зовнішні загрози. Банк повинен збалансувати цей показник для забезпечення стійкості.

Негативне значення вказує на вразливість банку до змін процентних ставок. Банк повинен розглядати стратегії для захисту свого майна від таких впливів.

Нестабільність цього показника може вказувати на проблеми в залученні клієнтів. Банк повинен вдосконалити стратегії для забезпечення стабільності в цьому напрямку.

Зростання цього показника вказує на ступінь утримання активів у капіталі. Банк повинен уважно враховувати цей аспект для уникнення конфлікту інтересів.

В цілому, банк повинен удосконалювати свої стратегії для підвищення фінансової стійкості, зменшення ризиків і збалансування показників капіталу для забезпечення стійкої та ефективної діяльності.

Висновок з аналізу фінансової стійкості трьох банків - АТ "ПУМБ", АТ КБ "ПриватБанк" та АТ "ОТП Банк" за 2020-2022 роки може бути наступним:

«ПУМБ», «ОТП Банк» та АТ КБ "ПриватБанк" – вказує на загалом стійку та надійну ситуацію в банківському секторі. Активні операції банків, зокрема надання кредитів, інвестування в депозити та управління активами, говорять про їхню стратегічну орієнтацію на розвиток та забезпечення фінансової стабільності.

У випадку КБ АТ «ПУМБ» важливо відзначити позитивну динаміку зростання обсягів кредитного портфеля протягом п'яти років, особливо в сегменті фізичних осіб. Споживчі кредити та кредитні картки виявилися найбільш популярними серед фізичних осіб, що свідчить про ефективні стратегії та ризикове управління банку.

У випадку «ОТП Банку» важливим є високий рівень ліквідності, підтверджений аналізом коефіцієнтів загальної ліквідності та ліквідного співвідношення. Це свідчить про здатність банку вчасно погасити свої зобов'язання та ефективно керувати ресурсами.

АТ КБ "ПриватБанк". Нормативи Національного банку України виконані, що є позитивним сигналом для банку. Збільшення нормативу регулятивного капіталу та показника нормативу достатності свідчать про велику частку ризику, яку беруть власники банку. Зменшення нормативу миттєвої ліквідності та короткострокової ліквідності може вказувати на зміни в структурі обсягів активів, але ці нормативи все ще дотримуються.

Загальний висновок по трьом банкам полягає в тому, що вони виявилися фінансово стабільними та здатними адаптуватися до змін у фінансовому середовищі. Позитивна динаміка розвитку кредитних портфелів, ефективне управління ліквідністю та дотримання встановлених нормативів свідчать про компетентність та відповідальність управління цими банками. Враховуючи стратегічні вибори кожного банку і його активність у наданні кредитів, можна констатувати, що вони ефективно використовують свої ресурси для підтримки економічного зростання та задоволення потреб клієнтів.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКІВ

3.1 Сучасні стратегії та моделі управління активами і пасивами банків

У сучасній банківській практиці, управління активами і пасивами (УАП) представляє інтегрований підхід до керування балансом банку, спрямований на досягнення загальної мети – підвищення прибутків за прийняттого рівня ризику.

Суть управління активами і пасивами полягає в розробці стратегій і здійсненні операцій, що приводять структуру балансу банку у відповідність до обраної політики. За таким підходом банки розглядають свої портфелі активів, зобов'язань та капіталу як нерозривну єдність, спрямовану на досягнення спільної мети. Цей метод управління є обґрунтованим, оскільки всі банківські портфелі взаємопов'язані і взаємовпливають один на одного.

Управління активами і пасивами банку дозволяє менеджменту ефективно керувати ризиком відсоткових ставок і ліквідністю шляхом координації рішень щодо джерел фінансування та розміщення коштів. В умовах нестабільності фінансових ринків і зростання ризиків в діяльності, збалансоване управління активами і пасивами вважається найефективнішим підходом до управління комерційним банком.

Раціональне планування міжнародного бізнесу підприємства за ключовими аспектами (оптимальні експортна продукція, закордонний ринок, конкурентна стратегія та ін.), мінімізують ймовірність збиткової діяльності на закордонному ринку.

Водночас, будь-який суб'єкт міжнародного бізнесу має передбачати ймовірність впливу некерованих факторів зовнішнього впливу, що призводить до реалізації несприятливих сценаріїв діяльності на зовнішньому ринку. Залежно від специфіки компонентів розробленого плану міжнародного бізнесу

підприємства, такими некерованими факторами можуть виявитися політичні, економічні, соціальні та інші події.

Наприклад, типовою несподіваною політичною подією, яка може призвести до втрати прибутків від міжнародної діяльності, є зміна уряду в приймаючій країні, та, як наслідок, скасування пільг для іноземних інвесторів, збільшення податків на закордонні операції або навіть експропріація активів міжнародних компаній. Для підприємства, яке виробляє високотехнологічну продукцію, небезпечним сценарієм може виявитися віднаходження конкурентами та впровадження в масове виробництво технології нового покоління. Руйнівного впливу діяльності підприємства-експортера можуть завдати наслідки світової пандемії COVID-19 та російсько-українській війні [1].

Постановка завдання прогнозування перспектив розвитку міжнародної підприємницької діяльності. При виконанні цього блоку магістерської роботи необхідно:

а) визначити та обґрунтувати природу ключових факторів несприятливого зовнішнього впливу для міжнародної діяльності підприємства (політичні, соціальні, технологічні та ін.);

б) оцінити ймовірність настання певних сценаріїв розвитку подій з урахуванням впливу як позитивних, так й негативних змін визначених ключових факторів впливу на міжнародну діяльність підприємства;

в) побудувати дерево подій, яке складається не менш ніж з двох рівнів та враховує основні сценарії розвитку подій в результаті впливу визначених факторів;

г) охарактеризувати визначені сценарії розвитку подій та їх вплив на міжнародну діяльність підприємства (стислий опис подати у вигляді табл. 3.7);

д) обрати найбільш та найменш сприятливі для міжнародної діяльності підприємства сценарії розвитку подій на ринку приймаючої країни, та обґрунтувати свій вибір.

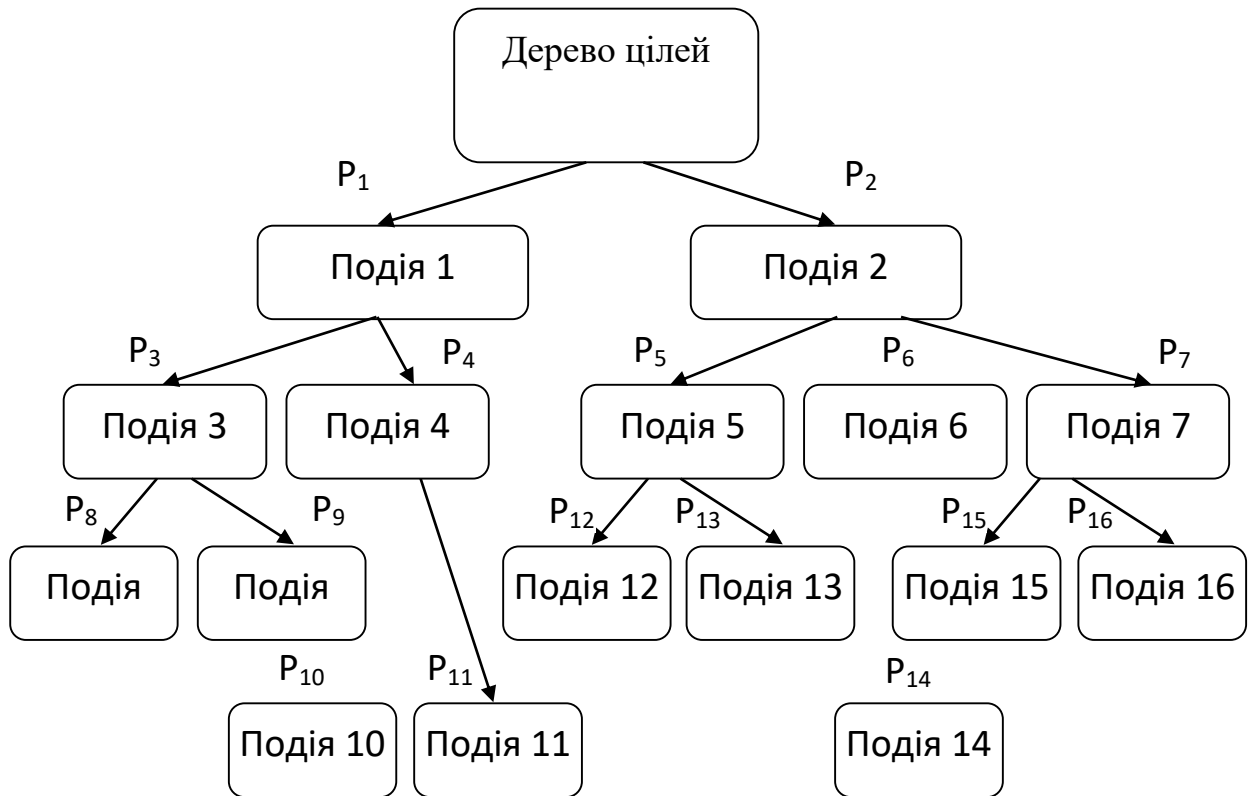


Рис.3.1. Дерево цілей управління активами та пасивами банків
Джерело [35]

Дерево цілей управління активами та пасивами банку є інструментом, який допомагає визначити ієрархію та взаємозв'язок між різними цілями цього процесу.

Серед шляхів підвищення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, задля збільшення його конкурентоспроможності, можна виділити наступні:

- 1) підбір більш кваліфікованого персоналу;
- 2) підвищення кваліфікації уже існуючого персоналу;
- 3) диверсифікація діяльності підприємства;
- 4) масштабування бізнесу;
- 5) пошук більш вигідних пропозицій серед різних постачальників;
- 6) розробка ефективної системи менеджменту всередині компанії;

Таблиця.3.1

Опис визначених сценаріїв розвитку подій

Подія	Ймовірність настання події	Сутність події	Вплив на міжнародну діяльність підприємства
Ціль 1	$P_1 = 0,7$	Прихід до влади опозиційної партії в результаті чергових виборів	Несприятливий, оскільки можливі небажані зміни регуляторної політики приймаючої країни
Ціль 2	$P_2 = 0,3$	Збереження чинної влади	Сприятливий, оскільки зберігаються звичні норми регулювання міжнародної діяльності
Ціль 3	$P_3 = 0,6$	Зміна зовнішньополітичного курсу	Несприятливий, оскільки можливі небажані зміни регуляторної політики приймаючої країни
Ціль 4	$P_4 = 0,4$	політичний курс незмінний	Сприятливий, оскільки зберігаються звичні норми регулювання міжнародної діяльності
Ціль 5	$P_5 = 0,4$	Стабільна економічна політика	Сприятливий, оскільки зберігаються звичні норми регулювання міжнародної діяльності
Ціль 6	$P_6 = 0,4$	Незмінний курс на «західний вектор» розвитку	Сприятливий, оскільки зберігаються звичні норми регулювання міжнародної діяльності
Ціль 7	$P_7 = 0,2$	Уряд залишається той самий	Сприятливий, оскільки зберігаються звичні норми регулювання міжнародної діяльності
Ціль 8	$P_8 = 0,7$	Прийняття законів Верховною Радою	Несприятливий, оскільки можливі небажані зміни регуляторної політики приймаючої країни
Ціль 9	$P_9 = 0,3$	Збереження позицій на міжнародній арені	Сприятливий, оскільки інвестиційна привабливість залишається та сама
Ціль 10	$P_{10} = 0,6$	Покращення інвестиційного клімату	Сприятливий, так як є стабільність
Ціль 11	$P_{11} = 0,4$	Погіршення інвестиційного клімату	Несприятливий, так зменшуються обсяги інвестицій

Джерело [35]

- 7) розробка ефективної логістичної системи;
- 8) підвищення якості продукції;
- 9) зниження собівартості продукції і, як наслідок, зменшення кінцевої ціни;

- 10) впровадження інновацій на підприємстві;
- 11) впровадження цифровізації підприємства;
- 12) розширення асортименту продукції або послуг;
- 13) впровадження дій, направлених на підвищення лояльності серед споживачів продукту або послуги.

При впровадженні вищезазначених рекомендацій, банк має змогу розширити клієнтську базу, збільшити швидкість обробки даних за рахунок підвищення рівня кваліфікації існуючого персоналу. Кінцевою метою є збільшення отримуваних прибутків [1].

Отже, для підвищення діяльності банку, необхідно спочатку ретельно дослідити та проаналізувати інформацію по власному середовищу, по ситуації на ринку, далі - визначити проблеми, якщо такі є, а потім, дотримуючись рекомендацій, впровадити їх, при цьому мінімізувавши всі можливі ризики, а у позитивному випадку - повністю усунувши загрози.

3.2. Заходи змін в управлінні активами українських банків в умовах кризи

Невизначеність економічного середовища вимагає від банківського менеджменту адекватно реагувати на зміни економічної ситуації, з метою забезпечення прибутковості і фінансової стабільності не тільки окремого банку, але і банківської системи України в цілому.

У сучасних умовах фінансова нестабільність та макроекономічні дисбаланси стають основними викликами для управління активами і пасивами банку. Тому важливо, щоб управління було пріоритетним напрямом для банків.

Ефективність і оптимізація управління активами і пасивами банків значно залежать від правильності управлінських рішень та від чітко сформованого плану діяльності для досягнення стратегічних цілей.

З нашої точки зору, проблему проблемних активів банківської системи можна вирішити за допомогою наступних заходів:

- продаж боргів третім особам. Така практика, загалом прийнята в багатьох країнах, де інвестиційні компанії або закордонні фонди покупців, так званих "проблемних активів," ініціюють угоду з банками для придбання боргів зі значним зниженням.

Позитивний аспект цього підходу полягає в тому, що підприємство може надати згоду на угоду, але негативним моментом є те, що об'єктом можуть стати підприємства з обмеженим обіговим капіталом або великими обсягами непублічної заборгованості;

- викуп проблемних активів банками приватним сектором - передбачає викуп проблемних активів банків приватними інвесторами або компаніями. Він може сприяти відновленню фінансової стійкості банку, але може потребувати великих фінансових зусиль і ресурсів;

- рефінансування (рекапіталізація) банків - передбачає внесення додаткового капіталу в банк для покриття проблемних активів і підвищення його фінансової стійкості;

- організація діяльності санаційних ("госпітальних") банків - передбачає створення спеціалізованих банків для реструктуризації та управління проблемними активами;

- механізм реальної ринкової оцінки проблемних активів банків - застосування об'єктивного оцінювання вартості проблемних активів може допомогти визначити їхню реальну вартість і вибрати найбільш ефективні рішення;

- нормативно-правові питання - зміни в законодавстві та введення нових правил можуть сприяти вирішенню проблеми проблемних активів у банківській системі.

Важливо враховувати, що кожен з цих заходів має свої переваги і недоліки, і їх використання може залежати від конкретної ситуації в банківському секторі.

Для врегулювання проблемних активів у банківській системі, ми вважаємо, що можливим шляхом є надання можливості приватному сектору викупу цих активів.

Проте для реалізації цього підходу необхідно внести зміни до законодавства, що стосується оподаткування, банківської таємниці та валютного регулювання, оскільки наразі чинні норми не дозволяють залучати іноземних інвесторів до цього процесу.

Також слід зазначити, що рефінансування банків потребує ретельного розгляду.

Рішення Національного банку про надання стабілізаційних кредитів банкам в умовах фінансових труднощів було важливим заходом, але цей процес також вимагає уваги до ряду негативних моментів. У 2021 році фінансові установи отримали значну суму кредитів, що перевищувала їхній власний капітал. Це може викликати проблеми у майбутньому. Крім того, частина цих кредитів була надана в грудні 2021 року, коли клієнти масово виводили гроші з банків.

Також слід відзначити, що процес рефінансування був супроводжуваний порушеннями процедурних вимог Національного банку та правил. Кредити були надані банкам без необхідних програм фінансового оздоровлення, без аналізу та оцінки цих програм територіальними управліннями, іноді навіть без належного обґрунтування і необхідності їх надання. Також частина цих коштів була спрямована на кредитування окремих суб'єктів господарювання, що не відповідали визначеним умовам.

Усі ці аспекти слід враховувати при вирішенні питань щодо проблемних активів і рефінансування банків у майбутньому.

Отже, потрібно уряд та Національний банк спрямували свої зусилля на пошук приватних інвесторів, які були б зацікавлені проводити санацію проблемних банків.

Якщо цей шлях не дозволяє вирішити ситуацію, і якщо соціально-економічні наслідки банкрутства та ліквідації таких банків стануть надто значущими, то може бути розглянута можливість спочатку націоналізації цих банків, а потім їх рекапіталізації.

Після націоналізації, разом з участю держави і колишніх власників, повинно бути проведено оцінку реальної вартості банку, виходячи з реальних ринкових оцінок проблемних активів. Ця вартість повинна бути знижена принаймні на 30-40% (це повинно бути законодавчо врегульовано), і після цього визначена сума, яка буде виплачена колишнім власникам після трьох років з моменту націоналізації.

Проте, якщо навіть така процедура, чи то рекапіталізація, чи спочатку націоналізація з подальшою рекапіталізацією, може бути не дуже результативною.

Оскільки це не вирішує основної проблеми - зниження спроможності позичальників, особливо фізичних осіб, які отримали валютні кредити, вчасно виконувати свої кредитні зобов'язання.

Це також може призвести до зростання попиту на іноземні валюти та падіння курсу гривні. Тому основним завданням повинно бути вирішення проблеми платоспроможності позичальників, а потім створення умов для інвестицій та надання нових кредитів.

У світовій практиці існують два основних підходи до управління проблемними активами банків. Перший підхід передбачає передачу цих активів та зобов'язань в спеціальну установу (найбільш відомий приклад - шведський досвід 1990-х років).

Другий підхід, протилежний за суттю, - створення "мостового банку" (bridge-bank), який бере на себе управління депозитами та іншими зобов'язаннями банку-банкрута і може проводити реорганізацію або ліквідацію останнього.

Україна розглядає можливість створення санаційного банку, який не буде частиною Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Національний банк України (НБУ) пропонує створити такий банк на базі одного зі збанкрутілих банків, методом передачі йому прострочених кредитів українських банків в обмін на цінні папери.

Точний вид цих цінних паперів повинен бути схвалений Кабміном, і серед запропонованих варіантів є векселі, облігації, які забезпечені проблемними активами, а також спеціальні сертифікати, які не враховуватимуться НБУ при розрахунку економічних нормативів. Пропонується модель, аналогічна шведській, і випуск цінних паперів на 7-10 років.

Проте, не дивлячись на позитивний досвід Швеції у використанні такого механізму, інші країни мають неоднозначний досвід роботи санаційних банків, і позитивних прикладів дуже небагато.

Головною проблемою впровадження цієї моделі є необхідність викупу проблемних активів за їх номінальною вартістю, що може спричинити збільшення інфляції, оскільки реальна вартість цих активів не відповідатиме їх ціні викупу. Також, створення державного санаційного банку потягне за собою значні фінансові витрати з боку державного бюджету. Оскільки бюджетні ресурси обмежені, можливим варіантом було б створення недержавного санаційного банку та викуп окремих проблемних активів за рахунок держави.

У будь-якому випадку, створення санаційного банку - це складне завдання, яке потребує обговорення та пошуку колективних рішень. Важливо приділити увагу розробці та впровадженню механізму фінансування викупу проблемних активів банків, оскільки наразі ця проблема залишається невирішеною в Україні.

3.3. Посилення фінансової безпеки банків у забезпеченні управління пасивами

Вибір методів нейтралізації ризику для включення до стратегії захисту відбувається на основі правила, де головним критерієм є мінімальні очікувані витрати на впровадження певних методів нейтралізації ризику та витрати, які не можна уникнути при використанні певного набору цих методів.

Структуру процесу формування стратегії забезпечення безпеки банку можна побачити на рис. 3.1.

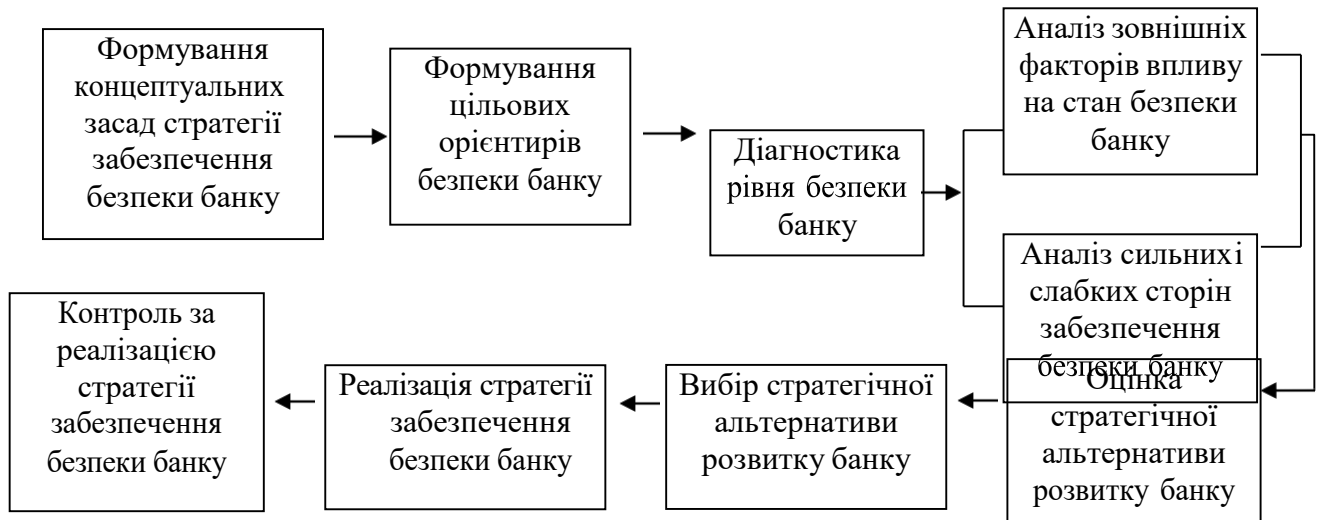


Рис.3.1 – Механізм формування та реалізації стратегії забезпечення фінансової безпеки банку

Джерело [28]

Етап 1. Створення основних принципів стратегії забезпечення безпеки банку. Формулювання стратегій - це складний процес, який враховує всі аспекти зовнішнього та внутрішнього середовища банківської установи, здійснює планування ключових заходів, необхідних для досягнення тривалого успіху організації.

Етап 2. Встановлення цільових орієнтирів безпеки банку. Місія фінансово-кредитної установи полягає в забезпеченні її безпеки. Згідно з цією місією встановлюються конкретні цілі забезпечення безпеки банку, враховуючи вплив дестабілізуючих факторів.

Етап 3. Аналіз рівня безпеки банку. Процес формування стратегії забезпечення безпеки банку ґрунтується на діагностиці стану його безпеки, включаючи аналіз зовнішніх факторів та оцінку сильних і слабких сторін забезпечення безпеки банку.

Етап 4. Оцінка стратегічних альтернатив для розвитку банку. Виходячи зі стану безпеки банку, визначаються можливі стратегічні альтернативи забезпечення безпеки, які сприятимуть досягненню поставлених цілей.

Етап 5. Вибір стратегічної альтернативи для розвитку банку. Вибір конкретної стратегії забезпечення безпеки відбувається відповідно до рівня розвитку банку та його цільових завдань.

Етап 6. Реалізація стратегії забезпечення безпеки банку. Дії, необхідні для виконання стратегії, мають здатність компенсувати негативні наслідки, які можуть виникнути через недоліки стратегії або зміни в середовищі.

Етап 7. Моніторинг реалізації стратегії забезпечення безпеки банку. Система контролю базується на принципі запобігання можливим небезпекам для функціонування банку, а не на ліквідації їх наслідків.

Після оцінки кожного часткового показника ринкової безпеки банку та порівняння їх з початковими значеннями проводиться розрахунок інтегрального показника ринкової безпеки банку. Цей розрахунок дозволяє визначити, наскільки близький банк до досягнення безпеки на ринку або, навпаки, який рівень ризику, загрози або небезпеки банку існує. Зниження ринкової безпеки банку може вказувати на такі показники, як зменшення його ринкової частки, ослаблення конкурентних позицій та здатності до протидії конкурентам, а також втрату адаптаційних можливостей до змін на ринку та відставання від вимог ринку.

Для зміцнення рівня ринкової безпеки банку необхідно використовувати комплексний маркетинговий підхід до управління банком, щоб швидко розуміти потреби клієнтів і знаходити оптимальні рішення для їх задоволення. Забезпечення безпеки банків можливе через досягнення фінансової стабільності і незалежності комерційних банків, ефективне використання капіталу та ефективні дії уряду, Національного банку та керівництва банків.

Крім того, для аналізу рівня фінансової безпеки можуть використовуватися різні інструменти, такі як фінансове планування, фінансовий аналіз, фінансове регулювання, фінансовий контроль, банківське регулювання, банківський нагляд і банківський контроль.

На даний час фінансова безпека банку визнається не тільки за традиційними методами, але й за рівнем використання банком інформаційних

засобів, включаючи мережу Інтернет та сучасні алгоритми обробки даних, що поліпшують якість та швидкість обміну інформацією. Це також вказує на перспективи подальшого розвитку та впровадження цифрових технологій у діяльність банків.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі було проведено теоретичне аналіз та практичне дослідження управління активами та пасивами банку на засадах прогнозування конфігурації кривої дохідності та оптимізації структури портфелів активів та пасивів. Робота мала на меті розробити науково-методичні рекомендації для покращення цієї системи управління.

За основними результатами дослідження можна зробити наступні висновки.

Управління активами та пасивами банку є важливою складовою його фінансової діяльності, і воно вимагає системного та комплексного підходу для досягнення фінансової стабільності та ефективності. Оптимізація структури портфелів активів та пасивів банку допомагає досягти балансу між ризиками та доходами, підвищити ліквідність та ефективність використання ресурсів.

Важливо враховувати, що ефективне управління активами і пасивами є ключовим фактором для зміцнення стабільності, надійності, ліквідності та прибутковості банківських установ. Аналізуючи стан і динаміку управління активами і пасивами на прикладі АТ КБ «ПриватБанк», «ПУМБ» та «ОТП Банк» за останні роки, можна відзначити позитивну тенденцію до зростання балансу.

Зокрема, депозитні операції, що надходять від фізичних та юридичних осіб, становлять найбільшу частку у структурі пасиву балансу. Управління активами і пасивами дозволило АТ КБ забезпечувати необхідний рівень ліквідності, що підтверджується дотриманням нормативів Національного банку України.

В результаті аналізу фінансової стійкості трьох банків - АТ "ПУМБ", АТ КБ "ПриватБанк" та АТ "ОТП Банк" за 2020-2022 роки можна зробити наступні висновки:

АТ "ПУМБ" стикається з певними викликами, оскільки коефіцієнти надійності та "фінансового важеля" не досягають рекомендованих рівнів, що вказує на наявний ризик втрати ресурсів та фінансових ризиків.

Зменшення нормативу короткострокової ліквідності може вплинути на внутрішні процеси, вимагаючи більш ефективних стратегій для збалансування показників капіталу та підвищення фінансової стійкості.

АТ КБ "ПриватБанк" продемонстрував виконання нормативів Національного банку України, що є позитивним сигналом.

Збільшення нормативу регулятивного капіталу та показника нормативу достатності свідчать про велику частку ризику, яку беруть власники банку.

Зменшення нормативів ліквідності вимагає уваги, але вони все ще дотримуються.

АТ "ОТП Банк" вирізняється гарною фінансовою стійкістю та високими показниками нормативів достатності регулятивного капіталу.

Нормативи ліквідності свідчать про готовність банку вчасно погасити зобов'язання та збалансовану структуру активів для забезпечення ліквідності.

У цілому, кожен банк має свої сильні та слабкі сторони. Основні рекомендації включають в себе удосконалення стратегій для підвищення фінансової стійкості, зменшення ризиків та збалансування показників капіталу для забезпечення стабільної та ефективної діяльності в умовах банківського сектору.

У сучасних умовах жорсткої конкуренції в ринковій економіці важливо постійно вдосконалювати системи та методи управління активами і пасивами. Саме такий комплексний підхід до управління допомагає забезпечувати фінансову стійкість банку.

Рішення української влади про націоналізацію АТ КБ є важливим кроком для збереження фінансової стабільності. Це виконано з метою забезпечення надійності операцій банку, особливо з урахуванням його системної ролі у фінансовій системі України та для запобігання паніці в банківському секторі. Головними внутрішніми причинами цього рішення Національного банку України були невідповідність нормативам адекватності капіталу, стійка втрата платоспроможності і значний розрив між резервами та кредитним ризиком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балансові дані банків. Національний банк України. 2022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1>
2. Бобиль В. В. Фінансові ризики банків: теорія та практика управління в умовах кризи: монографія / В. В. Бобиль. – Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В Лазаряна. - Дніпропетровськ, 2016. - 298 с.
3. Васькович І.М. Деякі аспекти фінансової стійкості комерційного банку //Формування ринкових відносин в Україні. - 2018. - № 2. - С.40-43
4. Вербецька О. О. Комплексне управління активами і пасивами / О. О. Вербецька // Управління розвитком. - 2019. - № 3 (166). - С. 94-96.
5. Волкова В. В., Верницький Б. В. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку. Фінанси, облік, банки. 2020. № 1(23). С. 48-56
6. Вольська С. П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку, вип. 10, ч. 1. - Доступно за адресою: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_10/43.pdf
7. Гарбар Є. С. Фактори впливу на фінансову стійкість банку в умовах нестабільного економічного середовища. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2015. Вип. 1. С. 184–187. URL: http://www.visnyk-ekon-old.uzhnu.edu.ua/images/pubs/45/45_44.pdf
8. Гаряга Л. О., Куліш Р. Р. Фінансова безпека банківської діяльності в умовах цифровізації. Проблеми економіки. 2019. № 4. С. 163–171.
9. Довгаль Ю. С. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення. Фінансовий простір. (Том 1). URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/Fin_pr_2018_1_18.pdf
10. Довгань Ж. Основи комплексного управління активами і пасивами банку / Ж. Довгань. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Svfin/20012_2/15-064.pdf.

11. Довгань Ж. М. «Базель III» у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи / Ж. М. Довгань // Вісник УБС НБУ. – 2017. – № 1. – С. 224 – 229.
12. Довгань Ж. М. (2011) Проблеми фінансової стійкості банківської системи України в сучасних умовах. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер: Економіка, вип. 16. С. 325–332.
13. Жихор О. Б., Більська О. В., Медведєв Д. О., Попов А. О. (2020) Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості банківської системи / О. Б. Жихор, О. В. Більська, Д. О. Медведєв, А. О. Попов. Формування ринкових відносин в Україні, вип. 2. С. 32–36.
14. Зверяков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Зверяков, О.М. Зверяков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.
15. Зверяков М. І., Коваленко В. В., Сергєєва О. С. (2014) Управління фінансовою стабільністю банків: підручник. Одеса: Видавництво «Атлант». (українською мовою).
16. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2022 року. Національний банк України. 2022. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-N2.pdf?v=4
17. Значення економічних нормативів в цілому по системі. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442
18. Золковер А. О., Гуменюк А. О. (2015) Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків / А. О. Золковер, А. О. Гуменюк. Міжнародний науковий журнал, вип. 2. С. 32–35.
19. Золковер А. О. Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків / А. О. Золковер, А. О. Гуменюк // Міжнародний науковий журнал. – 2015. – No 2. – С. 32–35

20. Квасницька В. Г., Антонюк О. В. Фінансова безпека банківської діяльності: сутнісний та забезпечувальний аспекти. *Фінансовий простір*. 2019. № 3. С. 67–77.
21. Кириченко Є. О. (2013) Аналіз структури та динаміки активів банку. *Управління розвитком*, №. 12. С. 71–73.
22. Майба В. В. (2010) Рейтингова оцінка фінансової стійкості комерційних банків / В. В. Майба. *Ефективна економіка (електронний журнал)*, вип. 5. Доступно за адресою: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_5_24
23. Максимова А. В. (2014) Оцінка фінансової стійкості банку: методичні підходи до аналізу та проблеми її захисту / А. В. Максимова. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, вип. 8, ч. 3, С. 205–208.
24. Марич М. Г., Марич А. В. (2017) Оцінка фінансової стійкості комерційних банків України на сучасному етапі розвитку / М. Г. Марич, А. В. Марич. *Глобальні та національні проблеми економіки*, вип. 17. – Доступно за адресою: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/142.pdf>
25. Мстоян К.В. Надійність банку: сутність, складові та фактори впливу [Електронний ресурс] // *Ефективна економіка*. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1142>
26. Національний банк України. 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision>
27. Офіційний сайт Національного банку України. Доступно за посиланням: <https://bank.gov.ua>
28. Офіційний сайт ОТП Банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.otpbank.com.ua/pdf/annual_reports/2021/otp-202222042021final.pdf
29. Офіційний сайт ПриватБанку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.privatbank.com.ua/upload/medialibrary/ede/2021.pdf>
30. Погореленко Н.П. Методичні підходи до оцінки фінансової стабільності банку/ Н.П. Погореленко// *Науковий вісник Херсонського державного університету*. – 2017. – Вип. 26, Ч. 2. – С. 97-102.

31. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні: [Рішення правління НБУ від 15.12.2017 № 803-рш] – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17>

32. Раєвська Т. (2005) Практичні підходи до оцінки ризиків у діяльності банків. Бюлетень Національного банку України, № 8. С. 9–14.

33. Ребрик Ю. С. (2016) Експрес-діагностика фінансової стійкості банків на основі непараметричної статистики. Ефективної економіки, ні. 2. Доступно за адресою: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4781>

34. Русіна Ю. О., Легейда А. Х. Забезпечення фінансової стійкості комерційного банку / О., Легейда А. Х. Міжнародний науковий журнал, №2, С. 87–90.

35. Статистика індикаторів фінансової стійкості. Національний банк України. 2022. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575

36. Харченко Т.О. Особливості формування стратегії розвитку організації на основі життєвого циклу. Проблеми системного підходу в економіці. 2020. Вип. 6(62). Ч. 2. С. 32–37.

37. Шварц О.В. Інтегроване управління активами і пасивами як філософія управління сучасним банком / Шварц О.В / Електронний науковий збірник: Вісник КЕФ КНЕУ імені Вадима Гетьмана, №1, 2020. – С. 55-59.

38. Шинкаренко О. М. Проблемні питання оптимізації структури активів та пасивів / О. М. Шинкаренко [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua /portal/soc_gum/znrchdtu/2018_21_1

39. Юрчишена Л. В., Подолян С. В. (2013) Оцінка фінансової стійкості комерційного банку / Л. В. Юрчишена, С. В. Подолян. Регіональна економіка та управління підприємствами, № 3. С. 72–79.

40. Loans granted to households as a ratio of adjusted gross disposable income URL:https://sdw.ecb.europa.eu/quickview.do?SERIES_KEY=332.QSA.Q.N.I8.W0.S

M.S1.N.L.LE.F4.T._Z.XDC_R_B6GA_CY._T.S.V.N._T&resetBtn=+Reset+Settings
& start=&end=&trans=N

41. ECB asks banks to refrain from or limit dividends until September 2021.

URL:<https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr2012154742ea7c8a.en.html>

42. Banking Structural Financial Indicators. URL:

[https://sdw.ecb.europa.eu/browseSelection.do?org.apache.struts.taglib.html.TOKEN=ad2bdc7b0254304ca6d355431636faf3&df=true&ec=&dc=&oc=&pb=&rc=&DA](https://sdw.ecb.europa.eu/browseSelection.do?org.apache.struts.taglib.html.TOKEN=ad2bdc7b0254304ca6d355431636faf3&df=true&ec=&dc=&oc=&pb=&rc=&DATA)

TA

SET=0&removeItem=&removedItemList=&mergeFilter=&activeTab=SSI&showHide=

&SSI_INDICATOR.26=N10&COUNT_AREA.26=U6&MAX_DOWNLOAD_SERIE

S=500&SERIES_MAX_NUM=50&node=9689719&legendPub=published&trans=N

43. Are banks Cyber-proof in the digital world?

URL:<https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2020/html/ssm.sp201022~a0b3fd5947.en.html>

45. Europe's digital migration during COVID-19: Getting past the broad trends and averages. URL:<https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/ourinsights/europes-digital-migration-during-covid-19-getting-past-the-broad-trends-andaverages>

46. Towards a more cyber secure financial system: the role of central banks.

URL:https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2019/html/ecb.sp190510_1~5803aca48c.en.html

47. Депозитні ризики сучасних банків. Сушко Н. М. Київський національний торговельно-економічний університет. URL:
<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/294063.pdf>

48. Депозити, залучені депозитними корпораціями (крім Національного банку України). URL:<https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial>

49. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» Звіт про управління (звіт керівництва) Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, зі звітом незалежного аудитора

[URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_ifrs_fs%202020_ukr%20v12.03.pdf?v=637528018319768829](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_ifrs_fs%202020_ukr%20v12.03.pdf?v=637528018319768829)

50. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, зі звітом незалежного аудитора. Звіт керівництва [URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_fuib_21fsu_isa_with%20signatures.pdf?v=638018659905849369](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_fuib_21fsu_isa_with%20signatures.pdf?v=638018659905849369)

51. ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, разом зі звітом незалежного аудитора. [URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_fuib_22fsu_isa_with%20signatures.pdf?v=638187983750048055](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_fuib_22fsu_isa_with%20signatures.pdf?v=638187983750048055)

52. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК" РІЧНИЙ ЗВІТ Звіт про управління (звіт керівництва) Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, зі звітом незалежного аудитора. [URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://static.privatbank.ua/files/PB_SepUkr_2021.03.15_Zvit_Last_n.pdf?_gl=1*ezxyme*_ga*MTEwNjc1MjAxMi4xNz](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://static.privatbank.ua/files/PB_SepUkr_2021.03.15_Zvit_Last_n.pdf?_gl=1*ezxyme*_ga*MTEwNjc1MjAxMi4xNz)

[AxMDI4ODIx*_ga_C7N2L9YCQ9*MTcwMTAyODgyMC4xLjEuMTcwMTAyOTM3NS4zMC4wLjA](#)

53. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК" РІЧНИЙ ЗВІТ Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, зі звітом незалежного аудитора. Звіт керівництва [URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://static.privatbank.ua/files/doc2_09092022.pdf?_gl=1*1vdernj*_ga*MTewNjc1MjAxMi4xNzAxMDI4ODIx*_ga_C7N2L9YCQ9*MTcwMTAyODgyMC4xLjEuMTcwMTAyOTM1Ni40OS4wLjA](#)

54. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК" РІЧНИЙ ЗВІТ Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, разом зі звітом незалежного аудитора. [URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2022.pdf?_gl=1*dads9l*_ga*MTewNjc1MjAxMi4xNzAxMDI4ODIx*_ga_C7N2L9YCQ9*MTcwMTAyODgyMC4xLjEuMTcwMTAyODg0Ny4zMy4wLjA](#)

55. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»Звіт про управління (звіт керівництва) Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, зі звітом незалежного аудитора [URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.otpbank.com.ua/pdf/annual_reports/2021/otp-2020-22042021-final.pdf](#)

56. АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»Фінансова звітність За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, зі звітом незалежного аудитора. Звіт керівництва[URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.otpbank.com.ua/upload/medialibrary/bcc/sp73sj9nwvz89lhfsv2f8z9lsxgl3xqx/OTP2021.pdf](#)

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про фінансовий стан
станом на 31 грудня 2022 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	4	4,749,260	3,870,163
Кредити та аванси банкам	5	21,720,592	9,129,391
Кредити та аванси клієнтам	6	29,892,900	40,460,458
Інвестиції в цінні папери	7	32,852,589	14,627,919
Похідні фінансові активи		3,246	8,376
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	8	139,143	139,143
Інвестиційна нерухомість		24,634	26,075
Поточні податкові активи		5	110
Відстрочені податкові активи	16	65,407	68,847
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	9	362,306	344,801
Основні засоби	9	802,462	948,483
Інші фінансові активи	10	330,426	118,981
Інші нефінансові активи	10	62,568	76,697
Загальна сума активів		91,005,538	69,819,444
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		231	1,225
Кошти клієнтів	11	77,736,460	57,064,997
Похідні фінансові зобов'язання		9,233	4
Інші залучені кошти		159	176
Забезпечення:			
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрафактами фінансової гарантії	24	301,643	298,908
Інші фінансові зобов'язання	12	1,070,480	1,106,276
Інші нефінансові зобов'язання	12	137,164	137,788
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		119,500	149,689
Загальна сума зобов'язань		79,374,870	58,759,063
КАПІТАЛ			
Статутний капітал	22	6,186,023	6,186,023
Нерозподілений прибуток		3,772,426	3,175,320
Емісійний дохід	22	405,075	405,075
Результат від операцій з акціонером	22	1,236,294	1,236,294
Інші резерви		30,850	57,669
Загальна сума власного капіталу		11,630,668	11,060,381
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		91,005,538	69,819,444

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:


Володимир Мудрий
Голова Правління

26 квітня 2023 року




Наталія Дюба
Головний бухгалтер

26 квітня 2023 року

Примітки, надані на сторінках 08-106, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про прибуток або збиток
за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
(у тисячах українських гривень)


	Примітки	2022	2021
		За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності	За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності
Процентні доходи, у т.ч.:	13	8,787,828	5,770,296
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	13	8,774,395	5,740,629
Інші процентні доходи	13	13,433	29,667
Процентні витрати	13	(1,981,446)	(1,129,067)
Чистий процентний дохід (Чисті процентні витрати)	13	6,806,382	4,641,229
Комісійні доходи	14	1,785,441	1,989,949
Комісійні витрати	14	(663,787)	(700,725)
Інші доходи		128,973	102,884
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		100,893	231,419
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(7,847)	183,338
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		713,690	301,288
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		70,226	(202,227)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	15	(5,658,273)	(789,663)
Інші витрати	16	(134,244)	(118,864)
Інші прибутки (збитки), у т.ч.:		(100,474)	(13,340)
- Збиток від модифікації фінансових активів		(100,254)	(11,209)
Витрати на виплати працівникам	16	(1,408,154)	(1,328,609)
Амортизаційні витрати	16	(341,116)	(316,322)
Інші адміністративні та операційні витрати	16	(565,299)	(629,626)
Прибуток (збиток) до оподаткування		726,411	3,350,731
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	17	(129,305)	(605,620)
Прибуток (збиток) за рік		597,106	2,745,111
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу		499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях		1,196	5,499

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:


Володимир Мудрий
Голова Правління

26 квітня 2023 року




Наталія Дюба
Головний бухгалтер

26 квітня 2023 року


Примітки, надані на сторінках 08-106, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про сукупний дохід за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
(у тисячах українських гривень)


	Примітки	2022	2021
		За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності	За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності
Прибуток (збиток) за рік		597,106	2,745,111
Інший сукупний дохід			
Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, до оподаткування			
Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від інвестицій в інструменти капіталу		1,172	2,038
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування			
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		(41,983)	142,650
у тому числі:			
зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(110,475)	209,643
зміна резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	24	68,492	(66,993)
Сума накопиченого прибутку/ (збитку), що перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		7,847	(188,680)
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	17	6,145	(12,299)
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування		(27,991)	(58,329)
Загальна сума іншого сукупного доходу		(26,819)	(56,291)
Загальна сума сукупного доходу		570,287	2,688,820

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:


Володимир Мудрий
Голова Правління

26 квітня 2023 року




Наталія Дюба
Головний бухгалтер

26 квітня 2023 року

Примітки, надані на сторінках 08-106, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
(у тисячах українських гривень)


	Примітки	2022	2021
		За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності	За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності
Грошові потоки від операційної діяльності			
Класи надходжень грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		8,694,972	6,058,437
Комісійні доходи, що отримані		1,754,684	2,012,466
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		113,546	223,047
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		713,690	301,288
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності (інші доходи отримані)		140,785	98,942
Класи виплат грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти сплачені		(1,994,258)	(1,083,402)
Комісійні витрати, що сплачені		(663,787)	(700,725)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені, у т.ч.:		(2,123,315)	(2,012,182)
Витрати на виплати працівникам		(1,437,346)	(1,278,976)
Інші адміністративні та операційні витрати		(551,505)	(612,490)
Інші витрати		(134,464)	(120,716)
Повернення податків на прибуток (сплачено)		(149,799)	(541,747)
Чисті грошові потоки (використані в операційній діяльності) до зміни в операційних активах і зобов'язаннях		6,486,518	4,356,124
Грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(379,871)	-
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		8,329,393	(14,068,505)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(201,810)	(18,362)
Чисте (збільшення)/зменшення інших нефінансових активів		(3,696)	22,988
Чисте збільшення/зменшення коштів банків		(1,035)	1,234
Чисте збільшення/зменшення коштів клієнтів		12,499,881	10,572,888
Чисте збільшення/зменшення інших фінансових зобов'язань		(48,335)	51,055
Чисте збільшення/зменшення інших нефінансових зобов'язань		9,996	2,404
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)		26,691,041	919,826
Грошові потоки від (для) інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(3,088,078,802)	(453,031,625)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій у цінні папери		3,070,463,782	450,971,785
Надходження від продажу основних засобів		95,249	4,637
Придбання основних засобів		(185,571)	(154,341)
Придбання нематеріальних активів		(130,885)	(148,340)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		1,441	-
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)		(17,834,786)	(2,357,884)

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року (продовження)
(у тисячах українських гривень)


	Примітки	2022	2021
		За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності	За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності
Грошові потоки від (для) фінансової діяльності			
Повернення інших залучених коштів		(17)	(91)
Виплати за орендними зобов'язаннями	9	(60,898)	(168,168)
Дивіденди сплачені		-	(1,200,000)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)		(60,915)	(1,368,259)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів до впливу змін валютного курсу		8,795,340	(2,806,317)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		4,421,800	(1,290,611)
Вплив зміни резервів на грошові кошти та їх еквіваленти		(126,713)	(42,016)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		13,090,427	(4,138,944)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		12,999,554	17,138,498
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	4	26,089,981	12,999,554

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:


Володимир Мудрий
Голова Правління

26 квітня 2023 року




Наталія Дюба
Головний бухгалтер

26 квітня 2023 року

Примітки, надані на сторінках 08-106, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про фінансовий стан

станом на 31 грудня 2021 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2021 року	31 грудня 2020 року (як рекласифіковано)	31 грудня 2019 року (як рекласифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	4	3,870,163	3,510,420	3,139,593
Кредити та аванси банкам	5	9,129,391	13,628,078	4,308,470
Кредити та аванси клієнтам	6	40,460,458	27,638,193	25,311,393
Інвестиції в цінні папери	7	14,627,919	12,503,675	10,824,761
Похідні фінансові активи		8,376	10,561	454
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	8	139,143	139,143	139,143
Інвестиційна нерухомість		26,075	27,857	28,152
Поточні податкові активи		110	90	64
Відстрочені податкові активи	16	68,847	76,544	38,747
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	9	344,801	358,631	196,461
Основні засоби	9	948,483	822,412	564,279
Інші фінансові активи	10	118,981	98,434	152,745
Інші нефінансові активи	10	76,697	110,869	77,061
Загальна сума активів		69,819,444	58,924,907	44,781,323
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків		1,225	132	189,668
Кошти клієнтів	11	57,064,997	47,838,522	35,401,926
Похідні фінансові зобов'язання		4	844	3,447
Інші залучені кошти		176	267	378,133
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрахтами фінансової гарантії		298,908	279,484	83,939
Інші фінансові зобов'язання	12	1,106,276	1,043,519	767,140
Інші нефінансові зобов'язання	12	137,788	109,274	97,768
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		149,689	81,304	84,827
Загальна сума зобов'язань		58,759,063	49,353,346	37,006,848
КАПІТАЛ				
Статутний капітал	22	6,186,023	6,186,023	6,186,023
Нерозподілений прибуток		3,175,320	1,630,209	(103,513)
Емісійний дохід	22	405,075	405,075	405,075
Результат від операцій з акціонером	22	1,236,294	1,236,294	1,236,294
Інші резерви		57,669	113,960	50,596
Загальна сума власного капіталу		11,060,381	9,571,561	7,774,475
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		69,819,444	58,924,907	44,781,323

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

17 серпня 2022 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

17 серпня 2022 року

Примітки, надані на сторінках 8-112, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

**Окремий звіт про прибуток або збиток
за рік, який закінчився 31 грудня 2021 року
(у тисячах українських гривень)**

	Примітки	2021	2020 (як рекласифіковано)
		За наростаючим підсумком із початку року до дати звітності	За наростаючим підсумком із початку року до дати звітності
Процентні доходи, у т.ч.:	13	5,770,296	4,962,915
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	13	5,740,629	4,943,088
Інші процентні доходи	13	29,667	19,827
Процентні витрати	13	(1,129,067)	(1,409,227)
Чистий процентний дохід (Чисті процентні витрати)	13	4,641,229	3,553,688
Комісійні доходи	14	1,989,949	1,684,106
Комісійні витрати	14	(700,725)	(567,220)
Інші доходи		102,884	104,883
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		231,419	(402,922)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		183,338	79,306
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		301,288	692,833
Чистий прибуток (збиток) від пересічки іноземної валюти		(202,227)	95,761
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	15	(789,663)	(1,030,570)
Інші витрати	16	(118,864)	(75,384)
Інші прибутки (збитки)		(13,340)	(18,917)
Витрати на виплати працівникам	16	(1,328,609)	(1,144,668)
Амортизаційні витрати	16	(316,322)	(238,128)
Інші адміністративні та операційні витрати	16	(629,626)	(613,419)
Прибуток (збиток) до оподаткування		3,350,731	2,119,349
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	17	(605,620)	(385,627)
Прибуток (збиток) за рік		2,745,111	1,733,722
Прибуток на акцію			
Середньо-важана кількість простих акцій в обігу		499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях		5,499	3,473

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрик
Голова Правління

17 серпня 2022 року

Примітки, надані на сторінках 8-112, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

17 серпня 2022 року



Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про сукупний дохід за рік, який закінчився 31 грудня 2021 року

(у тисячах українських гривень)

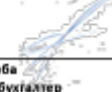
	Примітки	2021	2020
		За наростаючим підсумком із початку року до дати звітності	За наростаючим підсумком із початку року до дати звітності
Прибуток (збиток) за рік		2,745,111	1,733,722
Інший сукупний дохід			
Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, до оподаткування			
Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від інвестицій в інструменти капіталу		2,038	223
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування			
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		142,650	147,059
у тому числі:			
зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		209,643	250,927
зміна резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(66,993)	(103,868)
Сума накопиченого прибутку/ (збитку), що перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(188,680)	(83,918)
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу		(12,299)	-
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування		(58,329)	63,141
Загальна сума іншого сукупного доходу		(56,291)	63,364
Загальна сума сукупного доходу		2,688,820	1,797,086

Затверджено за вилученою копією керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:


 Володимир Мудрий

Голова Правління

17 серпня 2022 року


 Наталя Дюба

Головний бухгалтер

17 серпня 2022 року

Примітки, надані на сторінках 8-112, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2021 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2021	2020 (лік реклаифіковано)
		За наростаючим підсумком із початку року до дати звітності	За наростаючим підсумком із початку року до дати звітності
Грошові потоки від операційної діяльності			
Класи надходжень грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти сплачені		(1,083,402)	(1,420,016)
Проценти отримані		6,058,437	5,896,396
Комісійні доходи, що отримані		2,012,466	1,684,106
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		223,047	(412,639)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		301,288	692,833
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності (інші доходи отримані)		98,942	120,704
Класи виплат грошових коштів від операційної діяльності			
Комісійні витрати, що сплачені		(700,725)	(567,220)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені, у т.ч.:		(2,012,182)	(1,789,551)
Витрати на виплати працівникам		(1,278,976)	(1,123,223)
Інші адміністративні та операційні витрати		(612,490)	(599,291)
Інші витрати		(120,716)	(67,037)
Повернення податків на прибуток (сплата)		(541,747)	(426,973)
Чисті грошові потоки (використані в операційній діяльності) до зміни в операційних активах і зобов'язаннях		4,356,124	3,777,640
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		-	473,403
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(14,068,505)	(2,629,836)
Чисте (збільшення)/зменшення похідних фінансових активів		2,185	(10,107)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(20,547)	54,311
Чисте (збільшення)/зменшення інших нефінансових активів		22,988	(26,883)
Чисте збільшення/зменшення коштів банків		1,234	(189,987)
Чисте збільшення/зменшення коштів клієнтів		10,572,888	9,191,551
Чисте збільшення/зменшення похідних фінансових зобов'язань		(840)	(2,603)
Чисте збільшення/зменшення інших фінансових зобов'язань		51,895	276,379
Чисте збільшення/зменшення інших нефінансових зобов'язань		2,404	(437,577)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)		919,826	10,476,291
Грошові потоки від (для) інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(453,031,625)	(548,062,005)
Надходження від реалізації інвестицій у цінні папери		450,971,785	546,759,323
Надходження від продажу основних засобів		4,637	34,412
Придбання основних засобів		(154,341)	(145,119)
Придбання нематеріальних активів		(148,340)	(162,170)
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)		(2,357,884)	(1,575,559)

Акціонерне товариство «ОТП БАНК»

Окремий звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2021 року (продовження)
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2021	2020 (як реклаифікован о)
			За нарастаючим підсумком із початку року до дати звітності
Грошові потоки від (для) фінансової діяльності			
Повернення інших залучених коштів		(91)	(367,982)
Виплати за орендними зобов'язаннями	9	(168,168)	(147,237)
Дивіденди сплачені		(1,200,000)	-
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)		(1,368,259)	(515,219)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів до впливу змін валютного курсу			
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(1,290,611)	1,778,325
Вплив зміни резервів на грошові кошти та їх еквіваленти		(42,016)	-
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		(4,138,944)	10,163,838
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		17,138,498	6,974,660
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	4	12,999,554	17,138,498

Затверджено до виходу керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

17 серпня 2022 року

Примітки, надані на сторінках 8-112, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.



Наталія Дюба
Головний бухгалтер

17 серпня 2022 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2022 рік	2021 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	46 455 869	21 326 213
Кредити та аванси банкам	7	3 490 916	2 802 502
Інвестиції в цінні папери	8	12 586 771	23 142 132
Кредити та аванси клієнтам	9	43 770 237	53 086 793
Поточні податкові активи		32 962	-
Похідні фінансові активи	18	-	10 814
Інші фінансові активи	12	2 419 697	1 625 557
Інші нефінансові активи	12	330 806	281 383
Основні засоби	10	1 710 376	1 698 168
Інвестиційна нерухомість	10	59 168	62 099
Нематеріальні активи, за винятком гудвілу	10	654 811	255 846
Активи з права користування	11	259 282	344 117
Відстрочені податкові активи	24	203 325	13 200
Всього активів		111 974 220	104 648 824
Зобов'язання			
Зобов'язання перед Центральним банком	13	4 188 304	5 693 029
Кошти банків	14	2 324 222	1 445 197
Кошти клієнтів	15	90 299 888	80 871 781
Похідні фінансові зобов'язання	18	93 807	8 204
Орендні зобов'язання	16	274 383	379 968
Поточні податкові зобов'язання		-	257 844
Інші фінансові зобов'язання	17	2 546 201	2 508 955
Інші нефінансові зобов'язання	17	551 034	922 553
Всього зобов'язань		100 277 839	92 087 531
Власний капітал			
Акціонерний капітал	19	4 780 595	4 780 595
Емісійний дохід		101 660	101 660
Дроцінка		430 759	437 533
Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(350 345)	124 623
Резервний капітал		2 909 909	2 909 909
Нерозподілений прибуток		3 823 803	4 206 973
Всього власного капіталу		11 696 381	12 561 293
Всього зобов'язань та власного капіталу		111 974 220	104 648 824

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про прибуток або збиток за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	14 512 778	11 643 088
Процентні доходи	20	382 603	191 009
Процентні витрати	20	(4 740 903)	(2 603 206)
Чистий процентний дохід		10 154 478	9 230 891
Комісійні доходи	21	3 205 014	3 166 429
Комісійні витрати	21	(1 183 751)	(1 119 867)
Чистий комісійний дохід		2 021 263	2 046 562
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	6,7,8,9, 12, 28	(10 338 901)	(763 463)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		1 264 678	160 498
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		166 962	191 191
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(50 656)	13 858
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	(249)	1 673
Прибутки (збитки) від зміни справедливої вартості похідних інструментів		177 491	(59 557)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(2)	(1 225)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів	5	1 243 421	-
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		1 064	1 062
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		2 109	(950)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	12, 28	(80 449)	(2 021)
Інші прибутки (збитки)	22	231 755	74 042
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		4 792 964	10 892 561
Операційні витрати	23	(5 278 302)	(5 781 289)
Прибуток (збиток) до оподаткування		(485 338)	5 111 272
Доходи від повернення податку (витрати на сплату податку)	24	87 615	(923 680)
Прибуток (збиток) за звітний період		(397 723)	4 187 592
Прибуток (збиток) на акцію (гривень на акцію)	30	(27,77)	292,35

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-78 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	2022 рік	2021 рік
Прибуток (збиток) за звітний період	(397 723)	4 187 592
Інший сукупний дохід		
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування</i>		
Прибутки/(збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(629 885)	6 219
Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	50 656	(13 858)
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	104 261	1 375
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	(474 968)	(6 264)
<i>Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	9 530	-
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(1 751)	-
Загальна сума іншого сукупного доходу/(витрат), який не буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	7 779	-
Інший сукупний збиток за рік, за вирахуванням податків	(467 189)	(6 264)
Загальна сума іншого сукупного доходу/(збитку) за звітний період	(864 912)	4 181 328

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)



К. О. Школяренко (Фінансовий директор)



О. О. Полещук (Головний бухгалтер)



АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2022 рік

(у тисячах гривень)

	2022 рік	2021 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Проценти отримані	13 646 770	11 939 356
Проценти сплачені	(4 690 264)	(2 542 475)
Комісійні доходи, що отримані	3 162 954	3 159 364
Комісійні витрати, що сплачені	(1 177 175)	(1 095 800)
Чисте збільшення/зменшення від операцій з іноземною валютою	1 264 678	160 498
Чисте збільшення/зменшення від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 517 308	(79 334)
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності	94 038	82 101
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені	(4 680 602)	(4 825 076)
Сплата податків на прибуток	(290 804)	(807 972)
Чисті грошові потоки від (використані у) діяльності	8 846 903	5 990 662
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Кредити та аванси банкам	292 113	(1 414 154)
Інвестиції в цінні папери*	8	72 728
Кредити та аванси клієнтам	3 591 758	(16 273 652)
Інші фінансові активи	(625 891)	(1 079 191)
Інші нефінансові активи	(11 547)	692
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>		
Зобов'язання перед Центральним банком	(1 499 500)	1 500 000
Кошти банків	157 764	285 299
Кошти клієнтів	1 130 171	25 434 014
Боргові цінні папери, емітовані банком	-	(116)
Інші фінансові зобов'язання	271 028	745 974
Інші нефінансові зобов'язання	(511 776)	405 983
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)	11 641 031	15 668 239
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(433 844)	(406 224)
Надходження від продажу основних засобів	4 027	26 051
Придбання нематеріальних активів	(702 158)	(207 836)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості	-	6 074
Придбання цінних паперів	(39 572 817)	(157 464 031)
Надходження від реалізації інвестицій в цінні папери	49 734 649	152 116 041
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)	9 029 857	(5 929 925)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Дивиденди сплачені (Примітка 19)	-	(1 304 046)
Виплати за орендними зобов'язаннями	(113 018)	(154 242)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності) (Примітка 31)	(113 018)	(1 458 288)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	4 579 289	(1 486 847)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(7 503)	(1 804)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	25 129 656	6 791 375
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	21 326 213	14 534 838
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (Примітка 6)	46 455 869	21 326 213

* Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Підписано від імені Правління 27 квітня 2023 року:

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-78 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2021 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2021 рік	2020 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	21 326 213	14 534 838
Кредити та аванси банкам	7	2 802 502	1 486 374
Інвестиції в цінні папери	8	23 142 132	18 454 704
Кредити та аванси клієнтам	9	53 086 793	37 573 208
Похідні фінансові активи	18	10 814	9 492
Інші фінансові активи	12	1 625 557	576 523
Інші нефінансові активи	12	281 383	349 351
Основні засоби	10	1 698 168	1 647 151
Інвестиційна нерухомість	10	62 099	71 330
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	255 846	264 333
Активи з права користування	11	344 117	294 432
Відстрочені податкові активи	25	13 200	2 218
Всього активів		104 648 824	75 263 954
Зобов'язання			
Зобов'язання перед Центральним банком	13	5 693 029	4 200 554
Кошти банків	14	1 445 197	1 356 654
Кошти клієнтів	15	80 917 134	57 515 262
Похідні фінансові зобов'язання	18	8 204	26 291
Орендні зобов'язання	16	379 968	328 639
Поточні податкові зобов'язання		257 844	132 528
Інші фінансові зобов'язання	17	2 463 602	1 341 892
Інші нефінансові зобов'язання	17	922 553	678 123
Всього зобов'язань		92 087 531	65 579 943
Власний капітал			
Акціонерний капітал	19	4 780 595	4 780 595
Емісійний дохід		101 660	101 660
Дроїнка		437 533	448 068
Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		124 623	130 887
Резервний капітал		2 909 909	1 605 862
Нерозподілений прибуток		4 206 973	2 616 939
Всього власного капіталу		12 561 293	9 684 011
Всього зобов'язань та власного капіталу		104 648 824	75 263 954

Підписано від імені Правління 7 жовтня 2022 року.

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-95 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про прибуток або збиток за 2021 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2021 рік	2020 рік
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	21	11 643 088	9 045 859
Процентні доходи	21	191 009	189 905
Процентні витрати	21	(2 603 206)	(2 389 067)
Чистий процентний дохід		9 230 891	6 846 697
Комісійні доходи	22	3 166 429	2 418 276
Комісійні витрати	22	(1 119 867)	(742 224)
Чистий комісійний дохід		2 046 562	1 676 052
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	6,7,8,9, 12, 28	(763 463)	(1 113 492)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		160 496	170 006
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		191 191	78 018
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		13 858	23 766
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	1 673	(1 167)
Прибуток (збиток) від зміни справедливої вартості похідних інструментів		(59 557)	4 974
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(1 225)	4 209
Доходи (витрати), які виникають під час переїсного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		1 062	21 618
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		(950)	1 713
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	12, 28	(2 021)	203
Інші прибутки (збитки)	23	74 042	107 628
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		10 892 561	7 820 225
Операційні витрати	24	(5 781 289)	(4 654 941)
Прибуток (збиток) до оподаткування		5 111 272	3 165 284
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	25	(923 680)	(557 191)
Прибуток (збиток) за звітний період		4 187 592	2 608 093
Прибуток на акцію (виражений в гривнях на акцію)	31	292,35	182,08

Підписано від імені Правління 7 жовтня 2022 року.

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-95 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2021 рік

(у тисячах гривень)

	2021 рік	2020 рік
Прибуток (збиток) за звітний період	4 187 592	2 608 093
Інший сукупний дохід		
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування</i>		
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	22 876	91 936
Коригування перекласифікації фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(16 657)	(57 701)
Суми, вилучені з власного капіталу і скориговані за справедливою вартістю фінансових активів в результаті перекласифікації і виключення з категорії оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(13 858)	(23 766)
Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	1 375	(1 885)
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, після оподаткування	(6 264)	8 584
Загальна сума іншого сукупного доходу за звітний період	4 181 328	2 616 677

Підписано від імені Правління 7 жовтня 2022 року.

С. П. Черненко (Голова Правління)



К. О. Школярєно (Фінансовий директор)



О. О. Полещук (Головний бухгалтер)



АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2021 рік

(у тисячах гривень)

	2021 рік	2020 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Проценти отримані	11 939 356	9 213 878
Проценти сплачені	(2 542 475)	(2 499 361)
Комісійні доходи, що отримані	3 159 364	2 421 785
Комісійні витрати, що сплачені	(1 095 800)	(701 067)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою	160 498	170 006
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(79 334)	5 693
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності	82 101	135 437
Адміністративні витрати та інші операційні витрати, що сплачені	(4 825 076)	(3 982 229)
Сплата податків на прибуток	(807 972)	(595 496)
Чисті грошові потоки від (використані у) діяльності	5 990 662	4 168 646
Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів		
Кредити та аванси банкам	(1 414 154)	(188 183)
Інвестиції в цінні папери*	72 728	(28 252)
Кредити та аванси клієнтам	(16 273 652)	(3 630 812)
Інші фінансові активи	(1 079 191)	(362 686)
Інші нефінансові активи	692	(68 884)
Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань		
Зобов'язання перед Центральним банком	1 500 000	4 200 000
Кошти банків	285 299	(15 530)
Кошти клієнтів	25 434 014	11 094 119
Боргові цінні папери емітовані банком	(116)	(1 028)
Інші фінансові зобов'язання	745 974	(593 556)
Інші нефінансові зобов'язання	405 983	137 297
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)	15 668 239	14 711 131
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(406 224)	(332 936)
Надходження від продажу основних засобів	26 051	6 812
Придбання нематеріальних активів	(207 836)	(161 469)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості	6 074	18 873
Придбання цінних паперів	(157 464 031)	(160 501 186)
Надходження від реалізації інвестицій в цінні папери	152 116 041	151 831 594
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)	(5 929 925)	(9 138 312)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Дивіденди сплачені (Примітка 19)	(1 304 046)	(2 000 043)
Виплати за орендними зобов'язаннями	(154 242)	(143 085)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності) (Примітка 32)	(1 458 288)	(2 143 128)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	(1 488 847)	1 434 140
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	(1 804)	(638)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	6 791 375	4 863 193
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	14 534 838	9 671 645
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (Примітка 6)	21 326 213	14 534 838

* Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Підписано від імені Правління 7 жовтня 2022 року.

С. П. Черненко (Голова Правління)

К. О. Школяренко (Фінансовий директор)

О. О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-95 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резервні та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансової звітності)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(6 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	(885)	6 464
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час переісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	2022 рік	2021 рік
Прибуток за рік	30 198	35 050
Інший сукупний дохід		
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>		
<i>Фінансові інструменти що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:</i>		
- Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(14 139)	(1 758)
- Коригування перекласифікації фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(119)	(32)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки	3 453	-
- Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	(207)	(2)
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>		
<i>Будівлі та земля:</i>		
- Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки	34	(32)
- Податок на прибуток, що відноситься до змін у дооцінці у складі іншого сукупного доходу	(6)	6
Загальна сума іншого сукупного доходу	(10 984)	(1 818)
Загальна сума сукупного доходу	19 214	33 232

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярошенко
Головний бухгалтер



АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		40 071	36 915
Проценти сплачені		(3 800)	(6 755)
Комісійні доходи, що отримані		32 945	35 057
Комісійні витрати, що сплачені		(12 505)	(11 840)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Виплати працівникам		(9 775)	(9 176)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(9 439)	(8 900)
Інші доходи		2 917	1 701
Повернення податків на прибуток (сплата)		(5 030)	(3 318)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		50 039	36 910
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(77 584)	(1 179)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(9 198)	(15 000)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(704)	753
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		332	(105)
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		37	35
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		(2)	-
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		117 642	17 718
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		1	64
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(978)	(27)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		79 585	39 169
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		3	85
Придбання основних засобів		(392)	(1 122)
Придбання нематеріальних активів		(675)	(627)
Придбання цінних паперів в т.ч.:		(130 058)	(83 625)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(130 058)	(83 625)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		112 778	71 122
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		112 778	69 622
- за амортизованою собівартістю		-	1 500
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		77	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(18 267)	(14 167)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(653)	(736)
Дивіденди сплачені		(28 040)	(19 442)
Отримання інших залучених коштів		127	-
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	34	(28 566)	(20 178)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		10 684	(1 683)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(453)	(1)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		42 983	3 140
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	51 208	48 068
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	94 191	51 208

Затверджено до виходу та підписано 18 квітня 2023 року

Г. Бьох
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прям.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як рекламфіковано/рекламфіковано)	31 грудня 2019 (як рекламфіковано/рекламфіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	69 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Основні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резерви та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.



Г. Брод

Г. Ю. Самаріна

Заступник Голови Правління (керівник)

В. В. Ярмоленко

Голова Правління

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи в т.ч.:		35 854	33 563
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	17	30 870	28 547
- інші процентні доходи	17	4 984	5 016
Процентні витрати	17	(6 537)	(11 961)
Чистий процентний дохід		29 317	21 602
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	18	(856)	(1 809)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		28 461	19 793
Комісійні доходи	19	35 057	27 649
Комісійні витрати	19	(11 840)	(8 888)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	32	8
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	(7 666)	16 045
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		(873)	(256)
Витрати на виплати працівникам		(8 904)	(8 192)
Амортизаційні витрати		(2 183)	(1 791)
Частка прибутку (збитку) асоційованих підприємств та спільних підприємств, облік яких ведеться за методом участі в капіталі		-	(124)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:		(2 348)	(16 681)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	15, 20	6 464	(8 539)
- адміністративні та операційні витрати	20	(8 812)	(8 142)
Інші доходи		1 286	1 200
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(111)	(104)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(164)	(6)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		77	-
Прибуток до оподаткування		35 067	24 296
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	21	(17)	6
Прибуток за рік		35 050	24 302

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бьох
Голова Правління



Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Прибуток за рік		35 050	24 302
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
<i>Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:</i>			
- Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		(1 758)	(1 649)
- Коригування перекласифікації фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		(32)	(8)
- Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу		(2)	(6)
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
<i>Будівлі та земля:</i>			
- Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки		(32)	139
- Податок на прибуток, що відноситься до змін у дооцінці у складі іншого сукупного доходу		6	(25)
Загальна сума іншого сукупного доходу		(1 818)	(1 549)
Загальна сума сукупного доходу		33 232	22 753

Затверджено до виходу та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бьош
Голова Правління



Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		36 915	32 658
Проценти сплачені		(8 755)	(12 266)
Комісійні доходи, що отримані		35 057	27 649
Комісійні витрати, що сплачені		(11 840)	(8 888)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Виплати працівникам		(9 176)	(7 683)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(8 900)	(6 315)
Інші доходи		1 701	1 319
Повернення податків на прибуток (сплата)		(3 318)	(4 403)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		36 910	25 174
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(1 179)	2 085
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(15 000)	2 562
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		753	(2)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		(105)	300
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		35	5
Чисте зменшення коштів банків		-	(220)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		17 718	56 207
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		64	40
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(27)	(729)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		39 169	85 402
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		85	36
Придбання основних засобів		(1 122)	(1 686)
Придбання нематеріальних активів		(627)	(538)
Придбання інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		(83 625)	(83 091)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(83 625)	(81 623)
- за амортизованою собівартістю		-	(1 468)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		71 122	32 135
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		69 622	32 135
- за амортизованою собівартістю		1 500	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(14 167)	(53 144)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(736)	(631)
Повернення інших залучених коштів		-	(7 621)
Дивіденди сплачені		(19 442)	(24 457)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	30	(20 178)	(32 709)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(1 683)	4 033
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	(1)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		3 140	3 581
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		48 068	44 487
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	6	51 208	48 068

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Блош
Голова Правління



Г. Ю. Самарія
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоляк
Головний бухгалтер